

4. kvartal 2018

Delårsrapport

SPAREBANK 1 ØSTLANDET

Et nytt, virtuelt undervisningsopplegg i personlig økonomi er utviklet av banken sammen med EON Reality og studenter ved Høgskolen i Innlandet. På bildet fra Brumunddal ungdomsskole brukes opplegget for første gang av bankens omreisende økonomilærere.

Innholdsfortegnelse

Hovedtall	1
Styrets beretning	2
Resultatregnskap	11
Utvidet resultatregnskap	12
Balanse	13
Endring i egenkapital	14
Kontantstrømoppstilling	16
Noter til regnskapet.....	17
Note 1 Regnskapsprinsipper.....	17
Note 2 Endringer i konsernsammensetninger	19
Note 3 Segmentinformasjon.....	20
Note 4 Kapitaldekning.....	22
Note 5 Utlån til og fordringer på kunder	24
Note 6 Tap på utlån og garantier	26
Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser.....	28
Note 8 Finansielle derivater	29
Note 9 Likviditetsrisiko.....	30
Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	30
Note 11 Finansielle instrumenter og motregning	33
Note 12 Andre eiendeler	34
Note 13 Innskudd fra kunder.....	34
Note 14 Verdipapirgjeld	35
Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse	35
Note 16 Egenkapitalbevis.....	36
Note 17 Hendelser etter balansedagen.....	37
Resultater fra kvartalsregnskapene.....	38
Alternative resultatmål	39
Finanskalender 2019.....	43
Kontaktinformasjon	43

Hovedtall

Resultatsammendrag (mill. kroner og prosent av gj.sn.forv.kap.)	01.01-31.12 2018		01.01-31.12 2017	
	Beløp	Prosent ¹⁾	Beløp	Prosent ¹⁾
Netto renteinntekter	2 074	1,77 %	1 956	1,86 %
Netto provisjons- og andre inntekter	1 286	1,10 %	1 263	1,20 %
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	291	0,25 %	277	0,26 %
Sum netto inntekter	3 651	3,11 %	3 496	3,32 %
Sum driftskostnader	1 881	1,60 %	1 898	1,81 %
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 770	1,51 %	1 598	1,52 %
Tap på utlån og garantier	35	0,03 %	-20	-0,02 %
Driftsresultat før skatt	1 735	1,48 %	1 618	1,54 %
Skattekostnad	321	0,27 %	356	0,34 %
Resultat etter skatt	1 414	1,20 %	1 263	1,20 %
Renter hybridkapital	17	0,01 %	13	0,01 %
Resultat etter skatt inkl. renter hybridkapital ²⁾	1 396	1,19 %	1 250	1,19 %
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning ²⁾	10,5 %		10,2 %	
Kostnadsprosent ²⁾	51,5 %		54,3 %	
Balanse og nøkkeltall				
Brutto utlån til kunder	98 940		90 460	
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak ²⁾	140 165		129 535	
Utlånsvekst siste 12 mnd ²⁾	9,4 %		9,1 %	
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak ²⁾	8,2 %		8,4 %	
Innskudd fra kunder	71 497		65 985	
Innskuddsvekst siste 12 mnd ²⁾	8,4 %		4,6 %	
Innskuddsdekning ²⁾	72,3 %		72,9 %	
Innskuddsdekning inkl. utlån overført til kredittforetak siste 12 mnd ²⁾	51,0 %		50,9 %	
Akkumulert snitt forvaltningskapital	117 358		105 157	
Forvaltningskapital ²⁾	123 472		108 321	
Forretningskapital ²⁾	164 696		147 396	
Tap og mislighold				
Tap på utlån i prosent av brutto utlån ²⁾	0,0 %		0,0 %	
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,3 %		0,3 %	
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,1 %		0,3 %	
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ²⁾	0,4 %		0,4 %	
Soliditet og likviditet				
Ren kjernekapitaldekning	16,8 %		16,8 %	
Kjernekapitaldekning	17,6 %		17,7 %	
Kapitaldekning	19,6 %		20,5 %	
Netto ansvarlig kapital	14 672		14 138	
Egenkapitalprosent ²⁾	12,0 %		12,3 %	
Uvektet kjernekapitalandel	7,5 %		7,1 %	
LCR ³⁾	152,5 %		114,0 %	
LCR i NOK ³⁾	164,2 %		113,0 %	
LCR i EUR ³⁾	123,2 %		I.A.	
Bemanning				
Antall årsverk ved utgangen av perioden	1 139		1 109	
Egenkapitalbevis				
Børskurs (i kr)	83,00		90,50	
Børsverdi (mill. kroner)	9 572		9 700	
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern ²⁾	85,83		81,14	
Resultat per EK-bevis, i kr ⁴⁾	8,46		7,92	
Pris/resultat per EK-bevis ²⁾	9,81		11,43	
Pris/bokført egenkapital ²⁾	0,97		1,12	

1) Beregnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

2) Alternative resultatmål er definert i eget kapitell.

3) Liquidity Coverage Ratio: Måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

4) Resultat etter skatt for kontrollerende eierinteresser * eierandelsbrøk 31.12.2018/antall EKB 31.12.2018.

Styrets beretning

4. kvartal 2018 (Konserntall. Tall i parentes gjelder for tilsvarende periode i 2017)

- Resultat etter skatt: 321 (337) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 9,1 (10,4) prosent
- Netto renteinntekter: 544 (501) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 313 (315) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 7 (143) mill. kroner
- Sum driftskostnader: 506 (550) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: kostnad på 11 (inngang på 13) mill. kroner

Foreløpig årsregnskap 2018 (Konserntall. Tall i parentes gjelder 2017)

- Resultat etter skatt: 1 414 (1 263) mill. kroner
- Egenkapitalavkastning: 10,5 (10,2) prosent
- Resultat per egenkapitalbevis: 8,47 (7,92) kroner
- Netto renteinntekter: 2 074 (1 956) mill. kroner
- Netto provisjons- og andre inntekter: 1 286 (1 263) mill. kroner
- Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser: 291 (277) mill. kroner
- Sum driftskostnader: 1 881 (1 898) mill. kroner
- Tap på utlån og garantier: kostnad på 35 (Inngang på 20) mill. kroner
- Ren kjernekapitaldekning: 16,8 (16,8) prosent
- Styret foreslår ovenfor bankens representantskap et kontantutbytte på 4,12 (3,96) kroner per egenkapitalbevis, totalt 477 (424) mill. kroner. I tillegg foreslås et kundeutbytte på 222 (204) mill. kroner, og en avsetning på 6 mill. kroner til gaver.

Som første bank i Norge delte SpareBank 1 Østlandet overskuddet med kundene sine og utbetalte 19. april 202 mill. kroner i kundeutbytte til bankens låne- og innskuddskunder. SpareBank 1 Østlandet mottok 28. januar 2019 en bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten om at utbetalt kundeutbytte er skattemessig fradragsberettiget. Utbetalingen gir et skattefradrag på 51 millioner kroner for inntektsåret 2018. Skattefradraget resultatføres i henhold til IAS 12 som en reduksjon av skattekostnaden for 2018 og har dermed en resultateffekt på 51 millioner kroner for 2018-regnskapet. Skattefradraget har i påvente av den skattemessige avklaringen ikke tidligere blitt

bokført og får dermed resultateffekt for fjerde kvartal 2018.

SpareBank 1 Østlandet gjennomførte 9. november en rettet emisjon av 8 139 534 nye egenkapitalbevis til tegningskurs kr 86,00 som ga et bruttoproveny på 700 mill. kroner.

I januar 2019 så har det blitt gjennomført en etterfølgende emisjon, en reparasjonsemisjon mot LO og en ansattemisjon hvor det totalt har blitt emittert 510 268 egenkapitalbevis med et samlet bruttoproveny på 37 mill. kroner.

Konsernet SpareBank 1 Østlandet

Konsernet består av SpareBank 1 Østlandet og de 100 prosent eide datterselskapene EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, EiendomsMegler 1 Oslo AS (datterdatter), Youngstorget 5 AS og Vato AS, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS. Videre består konsernet av det 70,7 prosent eide holdingselskapet SpareBank 1 Østlandet VIT AS, som igjen eier 100 prosent av aksjene i datterselskapene TheVIT AS. Regnskapene til ovennevnte selskaper konsolideres fullt ut i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet.

SpareBank 1 Østlandet eier 12,4 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 18,0 prosent av SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, 20,5 prosent av SpareBank 1 Kredittkort AS, 20,0 prosent av SMB Lab AS og 20,0 prosent av Betr AS, samt 18,7 prosent av SpareBank 1 Betaling AS. Videre eier banken 21,6 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 13,3 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper resultatføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel. Konsernet avlegger regnskapet etter internasjonale regnskapsstandarder vedtatt av EU (IAS 34).

Konsernresultat for 4. kvartal 2018

Konsernet SpareBank 1 Østlandets resultat etter skatt ble 321 (337) mill. kroner, mot 362 mill. kroner i 3. kvartal 2018. Egenkapitalavkastningen ble 9,1 (10,4) prosent, mot 10,8 prosent i 3. kvartal 2018.

Netto renteinntekter ble 544 (501) mill. kroner mot 524 mill. kroner i 3. kvartal 2018. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 1,76 (1,85) prosent, mot 1,73 prosent i 3. kvartal 2018.

Netto provisjons- og andre inntekter ble 313 (315) mill. kroner mot 316 mill. kroner i 3. kvartal 2018. Provisjonsinntektene fra kredittforetakene utgjorde 89 (109) mill. kroner, mot 82 mill. kroner i 3. kvartal 2018.

Inntekter fra eiendomsmegling utgjorde 75 (70) mill. kroner, som er en reduksjon fra 83 mill. kroner i 3. kvartal 2018.

Inntekter fra regnskapstjenester utgjorde 43 (33) mill. kroner, som er en økning fra 39 mill. kroner i 3. kvartal 2018.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 7 (143) mill. kroner, mot 90 mill. kroner i 3. kvartal 2018.

Sum driftskostnader ble 506 (550) mill. kroner, som er en økning fra 457 mill. kroner i 3. kvartal 2018. Av økningen fra 3. kvartal 2018 på 49 mill. kroner skyldes 19 mill. kroner økte personalkostnader i datterselskaper, mens morbankens personalkostnader økte med 7 mill. kroner. Videre er det i fjerde kvartal kostnadsført 9 mill. kroner knyttet til vedlikehold av bygget Youngstorget 5. I tillegg ble det i fjerde kvartal kostnadsført 10 mill. kroner i formueskatt som i henhold til IFRS er en driftskostnad som påløper ved årsslutt.

Tap på utlån og garantier utgjorde 11 (inntektsføring på 13) mill. kroner, mot 12 mill. kroner i 3. kvartal 2018.

Konsernresultat for 2018

Konsernresultat etter skatt for 2018 ble 1 414 (1 263) mill. kroner. Egenkapitalavkastningen ble 10,5 (10,2) prosent.

Spesifikasjon av konsernresultat etter skatt i mill. kroner	31.12.18	31.12.17
Resultat etter skatt i morbanken	1.447	1.102
Mottatt utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper	-372	-266
Resultatandeler fra:		
SpareBank 1 Gruppen AS	184	222
Bank 1 Oslo Akershus AS (til og med Q1-17)		119
SpareBank 1 Boligkreditt AS	-8	-44
SpareBank 1 Næringskreditt AS	3	1
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	8	10
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus - Konsern	3	-12
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	139	118
SpareBank 1 Østlandet VIT - Konsern ¹⁾	-9	-3
SpareBank 1 Kredittkort AS	27	17
SpareBank 1 Betaling AS	-12	-7
Øvrige konsernposter	3	5
Resultat etter skatt for konsernet	1.414	1.263

1) Tallene for 31.12.2017 er kun for SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter ble 2 074 (1 956) mill. kroner. Netto renteinntekter må ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide kredittforetak (inntektsføres som provisjoner) på totalt 365 (377) mill. kroner. Samlede netto renteinntekter og provisjonsinntekter fra kredittforetakene ble 2 439 (2 332) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak vekst i utlån og innskudd, mens noe lavere rentemarginer og provisjonsinntekter fra kredittforetakene trekker i

motsatt retning. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 1,77 (1,86) prosent.

Netto provisjons- og andre inntekter

Netto provisjons- og andre inntekter ble 1 286 (1 263) mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak økte inntekter eiendomsmegling og regnskapstjenester.

Mill. kroner	31.12.18	31.12.17
Betalingsformidling	133	139
Fonds- og forsikringsprovisjon	196	197
Provisjon fra kredittforetak	365	377
Provisjonsinntekter fra kredittkort	66	62
Eiendomsmegling	321	297
Regnskapstjenester	164	149
Øvrige inntekter	42	43
Netto provisjons- og andre inntekter	1 286	1 263

For mer utfyllende informasjon om de ulike resultatenehetene i konsernet vises det til note 3 «Segmentinformasjon».

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 291 (277) mill. kroner.

Mill. kroner	31.12.18	31.12.17
Utbytte fra andre enn konsernselskaper	13	11
Netto resultat fra eierinteresser	198	194
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	80	72
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	291	277

Utbytte på 13 (11) mill. kroner består hovedsakelig av utbytte fra Totens Sparebank på 12 (9) mill. kroner.

Netto resultat fra eierinteresser utgjorde 198 (194) mill. kroner.

Resultatandeler	31.12.18	31.12.17
SpareBank 1 Gruppen AS	184	222
SpareBank 1 Boligkreditt AS	-8	-44
SpareBank 1 Næringskreditt AS	3	1
SpareBank 1 Kredittkort AS	27	17
SpareBank 1 Betaling AS	-12	-7
Øvrige konsernposter	5	5
Netto resultat fra eierinteresser	198	194

Økningen på 4 mill. kroner skyldes i hovedsak at resultatene fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS har bedret seg i forhold til fjoråret, hvor spesielt resultatet fra SpareBank 1 Boligkreditt AS i fjor var preget av negative verdijusteringer på basisswapper. I motsatt retning trekker resultatsvekkelse hos SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Betaling AS.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser ble 80 (72) mill. kroner. Økningen skyldes i stor grad oppskrivning av regnskapsførte verdier med 59 mill. kroner hos SpareBank 1 Østlandet i forbindelse med fusjonen mellom Vipps AS, BankAxept AS og BankID Norge AS, mens verdiendring av fastrentelån til kunder trekker i motsatt retning.

Det vises for øvrig til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser». For ytterligere beskrivelse av implementeringen av IFRS 9 vises det til note 43 i årsrapporten for 2017.

Driftskostnader

Sum driftskostnader ble 1 881 (1 898) mill. kroner og utgjorde 51,5 (54,3) prosent av netto inntekter.

Mill. kroner	31.12.18	31.12.17
Personalkostnader	1 050	1 010
Av-/nedskrivninger	102	84
IKT-kostnader	264	279
Markedsføring	102	109
Driftskostnader faste eiendommer	102	96
Øvrige driftskostnader	260	320
Sum driftskostnader	1 881	1 898

Reduksjonen i driftskostnader på 17 mill. kroner skyldes i hovedsak at kostnader i forbindelse med fusjonen- og børsnoteringen er redusert fra 111 mill. kroner i 2017 til 3 mill. kroner i 2018. I motsatt retning trekker økte personalkostnader, som i stor grad skyldes at konsernet hadde en netto inntektsføring av pensjonskostnader i første kvartal 2017 på 24 mill. kroner. Dette skyldtes en kombinasjon av at tidligere Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) avvirket sin ytelsespensjonsordning 1. januar 2017, med en gevinst på 53 mill. kroner og etterberegninger av pensjonskostnader i tidligere Sparebanken Hedmark på 12 mill. kroner og tidligere Bank 1 Oslo Akershus på 17 mill. kroner for 2016 medførte en kostnad på 29 mill. kroner.

Justert for ovennevnte netto inntektsføring av pensjonskostnader og reduksjon av fusjons- og børsnoteringskostnader, så har konsernets driftskostnader økt med 67 mill. kroner i forhold til fjoråret. Kostnadsøkningen er i hovedsak knyttet til økt aktivitetsnivå i datterselskapene, hvor samlede driftskostnader øker med 56 mill. kroner.

Per 31.12.2018 var det 1 139 (1 109) årsverk i konsernet. Bemanningsøkningen på 30 årsverk er knyttet til datterselskapene hvor meglervirksomheten øker med 16 årsverk og regnskapsvirksomheten øker med 24 årsverk. Antall årsverk i morbanken og SpareBank 1 Finans Østlandet AS ble redusert med henholdsvis 8 og 2 årsverk.

Tap på utlån og garantier

Fra 1. januar 2018 ble ny tapsmodell etter IFRS 9 implementert, denne erstattet tidligere tapsmodell etter IAS 39. Det vises til note 43 i årsrapporten 2017 for en beskrivelse av den nye tapsmodellen.

Konsernet hadde i 2018 en tapskostnad på 35 (inngang på 20) mill. kroner. Netto inngang på tap i 2017 skyldtes i hovedsak en reduksjon av gruppevisse nedskrivninger på 42 mill. kroner. Tap på utlån og garantier fordeler seg som følger:

Spesifikasjon av periodens tapskostnad i mill. kroner	Totalt	PM	BM	SBIFØ
Endring avsetning til tap	-27	3	-24	-6
Konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger på	25	4	21	0
Konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger på	49	3	11	35
-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	12	2	0	10
Periodens tapskostnad	35	8	8	19

Av konsernet SpareBank 1 Østlandets samlede utlån, inkludert lån overført til kredittforetakene, består 74 prosent av utlån til personmarkedet, som hovedsakelig er boliglån. Bedriftsmarkedsporteføljen er uten eksponering mot olje- og gassnæringen, og for øvrig karakterisert av lav risiko.

Kredittrisiko

Per 31.12.2018 utgjorde brutto misligholdte engasjement 314 (287) mill. kroner. Dette tilsvarte 0,3 (0,3) prosent av brutto utlån. Brutto øvrige tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 134 (254) mill. kroner. Dette tilsvarte 0,1 (0,3) prosent av brutto utlån.

Avsetningsgraden, målt som individuelle nedskrivninger i prosent av brutto engasjement, var 15,9 (14,7) prosent for misligholdte engasjementer og 32,1 (40,7) for øvrige tapsutsatte engasjementer. Avsetningsgraden vil variere over tid, avhengig av engasjementenes sikkerhetsdekning.

Balanseført tapsavsetning på utlån og garantier per 31.12.2018 var 385 mill. kroner, mot 409 mill. kroner per 01.01.2018. For mer utfyllende informasjon om tapsavsetningene vises det til note 6 «Tap på utlån og garantier».

Kredittkvaliteten, målt som sum problemlån i forhold til samlede utlån er bedret fra 2017. Samlet utgjorde konsernets problemengasjementer 0,4 (0,6) prosent av brutto utlån. Andelen problemengasjementer er uforandret på 0,4 (0,4) prosent om man inkluderer lån overført til kredittforetakene.

Overordnet har risikoprofilen i bankens kredittportefølje vært stabil gjennom 2018. Dette gjelder både personmarkedsporteføljen og bedriftsmarkedsporteføljen. Det har gjennomgående vært lavt mislighold og lave tap. Styret vurderer at Sparebank 1 Østlandets samlede kredittrisiko er innenfor bankens vedtatte risikotoleranse. Konsernets kredittrisiko vurderes som lav.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen per 31.12.2018 var 123,5 (108,3) mrd. kroner. Samlet forretningskapital, definert som forvaltningskapital tillagt utlån overført til kredittforetakene, var 164,7 (147,4) mrd. kroner.

Utlån til kunder

Brutto utlån til kunder, inklusiv utlån overført til kredittforetakene, var 140,2 (129,5) mrd. kroner. Det var ved utgangen av året overført lån for 39,8 (37,5) mrd. kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1,4 (1,6) mrd. kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Utlånsvekst siste tolv måneder, inklusiv overførte lån til kredittforetakene, var 10,6 (10,1) mrd. kroner,

tilsvarende 8,2 (8,4) prosent. Veksten fordelte seg med 7,0 (7,7) mrd. kroner i personmarkedet og 3,6 (2,4) mrd. kroner i bedriftsmarkedet.

Innskudd fra kunder

Per 31.12.2018 var innskudd fra kunder 71,5 (66,0) mrd. kroner. Innskuddsveksten siste 12 måneder var 5,5 (2,9) mrd. kroner, tilsvarende 8,4 (4,6) prosent. Veksten fordelte seg med 2,2 (0,2) mrd. kroner i personmarkedet og 3,3 (2,7) mrd. kroner i bedriftsmarkedet.

Innskuddsdekningen i konsernet var 72,2 (72,9) prosent. Innskuddsdekningen i konsernet, inklusiv utlån overført til kredittforetakene, var 51,0 (50,9) prosent.

Likviditet

Innlån fra kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (senior- og ansvarlig lånekapital) var 35,0 (27,3) mrd. kroner, hvorav 33,3 (6,0) prosent var i Euro. Gjennomsnittlig løpetid på konsernets langsiktige finansiering var 4,2 (4,1) år. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,8 (3,6) år.

LCR (Liquidity Coverage Ratio) var 152,5 (114,0) prosent, hvor siste kvartals gjennomsnitt har vært 160,2 %. Økningen er en naturlig konsekvens av en større likviditetsportefølje som følge av bankens Euro-finansiering med større enkeltinnlån. Det er styrets vurdering at konsernets likviditetsrisiko er lav.

Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen består per 31.12.2018 av 115 319 521 egenkapitalbevis. Bokført verdi per egenkapitalbevis ved utgangen av året var 85,83 (81,14) kroner og resultat per egenkapitalbevis ble 8,46 (7,92) kroner. Ved utgangen av året var børskursen på egenkapitalbevisene 83,00 (90,50) kroner.

SpareBank 1 Østlandet gjennomførte 9. november en rettet emisjon av 8 139 534 nye egenkapitalbevis til tegningskurs kr 86,00 som ga et bruttoproveny på 700 mill. kroner.

I januar 2019 så har det blitt gjennomført en etterfølgende emisjon, en reparasjonsemisjon mot LO og en ansattemisjon hvor det totalt har blitt emittert 510 268 egenkapitalbevis med et samlet bruttoproveny på 37 mill. kroner.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernets egenkapital var ved utgangen av 2018 på 14,8 (13,3) mrd. kroner og utgjorde 12,0 (12,3) prosent av balansen. Uvektet kjernekapitalandel var 7,5 (7,1) prosent. Årsresultat etter påregnelig skatt og utbytte er medregnet i kapitaldekningen.

Konsernets rene kjernekapitaldekning var ved utgangen av året 16,8 (16,8) prosent. Kjernekapitaldekning og kapitaldekning var henholdsvis 17,6 (17,7) prosent og 19,6 (20,5) prosent. Konsernet har i løpet av 2018 vokst betraktelig, men emisjonen som ble utført i 4. kvartal har i stor grad dekket opp for reduserte kapitaldekningsnivåer. Effekten av emisjonen var en økning på 1,0 prosentpoeng på ren kjernekapitaldekning. Konsernets langsiktige mål for ren kjernekapitaldekning er 16 prosent. Konsernets mål for ren kjernekapitaldekning vil bli vurdert på nytt når varslede regelverksendringer, herunder SIFI-status og implementering av CRD4, er fullt avklart.

Morbank

Rapportert resultat

Morbankens resultat etter skatt for 2018 ble 1 447 (1 102) mill. kroner. Foruten fusjonen med B1OA, så skyldes økningen fra 2017 hovedsakelig vekst i utlån, økte utbytteutbetalinger, økt netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser og redusert skatt som følge av skattefradrag for kundeutbytte.

Tidligere B1OA ble fusjonert inn i morbanken 1. april 2017. Morbankregnskapet for 2018 er derfor ikke direkte sammenlignbart med fjorårstallene.

Ren kjernekapitaldekning var ved utgangen av året på 23,0 (22,4) prosent. Kjernekapitaldekning var 23,7 (23,2) prosent og kapitaldekningen var 25,7 (26,4) prosent. Årsresultat etter påregnelig skatt og utbytte er medregnet i kapitaldekningen. Morbanken har i løpet av 2018 vokst betraktelig, men emisjonen som ble utført i 4. kvartal har i stor grad dekket opp for reduserte kapitaldekningsnivåer. Emisjonseffekten utgjorde en økning på 1,3 prosentpoeng på ren kjernekapitaldekning.

Rating

SpareBank 1 Østlandets innskudd og senior usikrede gjeld er ratet A1 (negative outlook) av Moody's Investor Service. SpareBank 1 Østlandet er dermed ratet på nivå med de høyest ratede sparebankene i Norge. I siste kredittuttalelse fra Moody's (11. desember 2018) opprettholdes den tidligere ratingen på A1, og ratingutsiktene er fortsatt negative. De negative utsiktene er begrunnet med lovforslaget som ble fremlagt av Finansdepartementet 21. juni 2017 som har til hensikt å gjennomføre EUs krisehåndteringsdirektiv BRRD (Bank Recovery and Resolution Directive) og innskuddsgarantidirektiv i norsk rett. Ratingutsiktene gir uttrykk for at Moody's vurdering av sannsynligheten for offentlig støtte med dette er redusert.

I sin «Banking system outlook – Norway» fra Moody's Investor Service datert 28. august ble utsiktene til den samlede norske banksektoren oppgradert fra negative til stabile utsikter som følge av sterk makroøkonomisk utvikling og forventninger om fortsatt god utvikling i kredittkvaliteten i norske banker.

Morbankens egenkapital var 13,9 (12,4) mrd. kroner og utgjorde 11,4 (11,6) prosent av balansen ved utgangen av 2018.

Morbanken har redusert bemanningen fra 705 årsverk til 697 årsverk siste 12 måneder, og fra 763 årsverk siden oppkjøpet av Bank 1 Oslo Akershus ble annonsert ved utgangen av 2015.

Underliggende bankdrift er definert som resultat før tap på utlån eksklusiv verdipapireffekter og utbytte. I tillegg er kostnader knyttet til fusjonen- og børsnoteringen trukket ut.

Underliggende bankdrift i mill. kroner	31.12.18	31.12.17	Endring
Netto renteiinntekter	1.737	1.508	15,2 %
Netto provisjons- og andre inntekter	849	782	8,7 %
Sum driftskostnader	-1.309	-1.289	1,6 %
Justering: Fusjons- og børsnoteringskostnader	3	99	-96,8 %
Driftsresultat underliggende bankdrift	1.280	1.100	16,4 %

Driftsresultat fra den underliggende bankdriften for 2018 ble 1 280 (1 100) mill. kroner. Den underliggende bankdriften viste en forbedring i forhold til fjoråret med 180 mill. kroner tilsvarende 16,4 prosent. Foruten fusjonen med B1OA, så skyldes forbedringen hovedsakelig vekst i utlån og økte provisjonsinntekter, mens økte driftskostnader trekker i motsatt retning.

Justert resultat

Da rapportert resultat ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene oppgis i tillegg justert resultat for å vise mer sammenlignbare tall. Justert resultat viser resultatet for morbanken slik det ville ha vært dersom B1OA hadde vært en del av morbanken gjennom hele 2017 («pro-forma morbank»).

Justert Morbank (Inkl. B1OA)	31.12.18	31.12.17
Netto renteinntekter	1 737	1 645
Netto provisjons- og andre inntekter	849	870
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	461	354
Sum netto inntekter	3 048	2 869
Sum driftskostnader	1 309	1 382
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 738	1 486
Tap på utlån og garantier	16	-46
Driftsresultat før skatt	1 722	1 532
Skattekostnad	275	313
Driftsresultat etter skatt	1 447	1 220

Justert resultat etter skatt for 2018 ble 1 447 mill. kroner mot 1 220 mill. kroner for 2017.

Økningen i resultat etter skatt i forhold til pro-forma morbank på 227 mill. kroner skyldes økte netto renteinntekter, hovedsakelig som følge av vekst i utlån, samt bedret netto resultat fra finansielle

Datterselskaper

Finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS (95 prosent eierandel) fikk i 2018 et resultat etter skatt på 139 (118) mill. kroner. Resultatøkningen skyldes i hovedsak vekst i utlån, men også lavere tap bidrar til de bedre resultatene. SpareBank 1 Finans Østlandets brutto utlån til kunder per 31.12.2018 var 7,8 (7,1) mrd. kroner. Utlånsvekst siste 12 måneder var 9,8 (12,7) prosent.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS omsatte i 2018 for 120 (108) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 8 (10) mill. kroner. Resultatnedgangen skyldes økte kostnader som følge av nedskrivning av et IT-prosjekt i EM1-alliansen.

EiendomsMegler 1 Oslo Akershus konsern omsatte i 2018 for 209 (192) mill. kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 3 (minus 12) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak økt aktivitetsnivå og omsetning. I motsatt retning trekker økte kostnader som følge av nedskrivning av et IT-prosjekt i EM1-alliansen.

eiendeler og forpliktelser og reduserte driftskostnader, mens reduserte netto provisjons- og andre inntekter og økte tap trekker i motsatt retning.

Driftskostnadene er redusert med 73 mill. kroner, tilsvarende 5,3 prosent, i forhold til pro-forma morbank for 2017. Reduksjonen i driftskostnader skyldes i hovedsak engangseffekter i 2017 med en kombinasjon av kostnader til børs- og fusjonsprosessen og netto inntektsføring av pensjonskostnader. Kostnader i forbindelse med børs- og fusjonsprosessen utgjorde 3 (111) mill. kroner av justert resultat for 2018, og er med det redusert med 108 mill. kroner. Videre inneholder de justerte kostnadene for 2017 en netto inntektsføring av pensjonskostnader på 24 mill. kroner. Korrigert for kostnader til børs- og fusjonsprosessen og inntektsføring av pensjonskostnader, så er pro-forma driftskostnader i morbanken økt med 11 mill. kroner fra 2017 til 2018, som tilsvarer en underliggende vekst på 0,8 prosent.

SpareBank 1 Østlandet og eierne av TheVIT AS etablerte 16. mai 2018 et felles holdingselskap, Sparebank 1 Østlandet VIT AS, hvor SpareBank 1 Østlandet eier 70,7 prosent av aksjene. Det nyetablerte selskapet har overtatt 100 prosent av aksjene i TheVIT AS og tidligere SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS som 15.11.2018 byttet navn til TheVIT AS. Sammen vil selskapene være en betydelig aktør på Østlandet med kompetanse innen økonomi, HR, rådgivning og regnskap.

Resultat etter skatt i 2018 for SpareBank 1 Østlandet VIT konsern ble minus 9 (minus 3) mill. kroner. Fjorårstallene er kun for SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og er således ikke direkte sammenlignbart med årets resultat. Resultatnedgangen skyldes i hovedsak restruktureringskostnader og noe redusert omsetning i tidligere SpareBank 1 Regnskapshuset AS, mens TheVIT AS viser underliggende tilfredsstillende lønnsomhetsutvikling.

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS (12,4 prosent eierandel) består av SpareBank 1-alliansens felles produkselskaper innenfor forsikring, fondsforvaltning, fordringsadministrasjon og inndrivelse. Selskapet oppnådde et konsernresultat etter skatt på 1 480 (1 811) mill. kroner i 2018.

Resultatnedgangen for SpareBank 1 Gruppen AS fra 2017 til 2018 skyldes i all hovedsak lavere finansinntekter i forsikringselskapene. Men et svakere forsikringsresultat i skadeselskapet, blant annet som følge av en hard vinter, bidrar også til resultatnedgangen. Videre hadde livselskapet et risiko- og administrasjonsresultat som er svakere enn fjoråret som følge av en betydelig økning av forsikringsreserver i desember. I motsatt retning dro resultatene fra datterselskapene ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Factoring AS og SpareBank 1 Portefølje AS som alle har resultatfremgang sammenlignet med 2017. I positiv retning trekker også en netto inntektsføring av skattekostnad for 2018 på 95 mill. kroner, mot en skattekostnad for 2017 på 398 mill. kroner. Bakgrunnen for en netto inntektsføring av skattekostnad i 2018, og følgelig et resultat etter skatt som er høyere enn resultat før skatt, er endringer i skattereglene for liv- og skadeselskap. Regelverksendringen ble vedtatt i desember med virkning for 2018 og har medført en tilbakeføring av utsatt skatt på konsernivå i SpareBank 1 Gruppen på i størrelsesorden 330 mill. kroner. Egenkapital-avkastningen for 2018 ble 18,6 (22,7) prosent.

Fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Forsikring AS har blitt godkjent av Finanstilsynet og fusjonen trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2019. Det fusjonerte selskapets navn er Fremtind Forsikring AS.

Som ledd i transaksjonen er planen å fisjonere de individuelle personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS (livselskapet) og DNB Livsforsikring AS, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS, til det fusjonerte selskapet. Denne delen av transaksjonen planlegges gjennomført i løpet av første kvartal 2019.

I transaksjonsavtalen er det lagt til grunn et bytteforhold på 80 prosent for SpareBank 1 Gruppen AS og 20 prosent for DNB ASA. Dette bytteforholdet baserer seg på fremforhandlet markedsverdi av de to skadeforsikringselskapene, inklusive verdien av personrisikoproduktene i den planlagte fisjonen. DNB ASA skal deretter kjøpe seg opp til en eierandel

på 35 prosent i selskapet. DNB har i tillegg sikret seg en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 prosent eierandel. Selskapet vil fortsatt være et datterselskap i SpareBank 1 Gruppen AS.

I transaksjonen ble det nye skadeselskapet verdsatt til 19,75 mrd. kroner, inklusive verdien av personrisikoprodukter. Fremtind, uten personrisikoproduktene, er verdsatt til 13,5 mrd. kroner, som også er den verdien som opprinnelig ble lagt til grunn i transaksjonen.

Basert på tall per 31.12.17 og proforma konsernregnskap, vil fusjonen og DNBs oppkjøp fra 20 til 35 % eierandel, samlet sett medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernivå på ca. 4,7 mrd. kroner. SpareBank 1 Østlandets andel av denne økningen (12,4 prosent) utgjør ca. 310 mill. kroner og vil føres over resultatregnskapet eller direkte mot egenkapitalen i konsernregnskapet. Dette gir imidlertid tilnærmet uendret ren kjernekapitaldekning i konsernet. Sistnevnte skyldes at den økte bokførte verdien av eierandelen i SpareBank 1 Gruppen AS øker fradraget i ren kjernekapital og øker risikovektet beregningsgrunnlag. Samlet sett vil dette tilnærmet nøytralisere effekten av økte bokførte verdier.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil, før man hensyntar effekten av eventuell overføring av personrisikoproduktene, få en skattefri gevinst på ca. 1,71 mrd. kroner som følge av nedsalget til DNB ASA. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. SpareBank 1 Østlandets andel av et eventuelt utbytte på 1,71 mrd. kroner (12,4 prosent), utgjør 212 mill. kroner. Utbyttet vil redusere verdien av konsernets bokførte verdi av investeringen i SpareBank 1 Gruppen, og dermed også både redusere fradraget i ren kjernekapital og størrelsen på risikovektet beregningsgrunnlag. Konsernets kapitaldekning vil således øke. Basert på konsernets regnskapstall per 30.9.2018 vil dette medføre en økt ren kjernekapitaldekning på anslagsvis 0,3 prosentpoeng. Et eventuelt utbytte fra SpareBank 1 Gruppen vil være betinget av kapital situasjonen og beslutninger i selskapets styrende organer og kan ikke gjennomføres før tidligst i andre kvartal 2019.

Finanstilsynet har nylig offentliggjort brev til finansdepartementet hvor det foreslås endringer i gjeldende regelverk som vil forhindre finansinstitusjoner å utbetale utbytte basert på interimregnskap. Dersom dette blir vedtatt vil ovennevnte mulige utbytte fra SpareBank 1 Gruppen

til eierbankene ikke kunne skje før i 2020. Tilsvarende vil et eventuelt økt utbytte til bankens eiere basert på nedsalget da ikke kunne gjennomføres før i 2021.

SpareBank 1 Boligkreditt AS (21,6 prosent eierandel) er etablert av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår reduserte finansieringskostnader. Selskapet oppnådde i 2018 et resultat etter skatt på 5 (minus 179) mill. kroner. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak at fjorårstallene i stor grad var påvirket av negativ verdiendring på basisswapper knyttet til egne innlån. Fra 1. januar 2018 har selskapet, som følge av implementering av IFRS 9, endret regnskapsprinsipp for føring av basisswappeneffekter. Verdiendringer på basisswapper føres nå over utvidet resultatregnskap i SpareBank 1 Boligkreditt AS, og påvirker dermed ikke selskapets resultat før skatt eller konsernets resultatandel. Resultatandelen fra SpareBank 1 Boligkreditt AS, som tas inn i konsernregnskapet til SpareBank 1 Østlandet etter egenkapitalmetoden, korrigeres for betalte renter på hybridkapital som føres direkte mot egenkapitalen. Resultatandelen fra SpareBank 1 Boligkreditt AS blir derfor negativ, til tross for at selskapet har et positivt resultat etter skatt.

SpareBank 1 Næringskreditt AS (13,3 prosent eierandel) er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt AS. SpareBank 1 Næringskreditt har to aksjeklasser

med forskjellig rett til utbytte. SpareBank 1 Østlandet inkluderer 6,25 prosent av selskapets resultater i konsernregnskapet, tilsvarende vår andel av selskapets utbytteutbetalinger. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt for 2018 på 51 (59) mill. kroner. På samme måte som for SpareBank 1 Boligkreditt AS så reduseres resultatandelen som tas inn i SpareBank 1 Østlandets konsernregnskap med betalte renter på hybridkapitalen.

SpareBank 1 Kredittkort AS (20,5 prosent eierandel) er SpareBank 1-alliansens felles kredittkortselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt for 2018 på 131 (60) mill. kroner.

SpareBank 1 Betaling AS (18,7 prosent eierandel) er SpareBank 1-alliansens felles selskap for betalingsløsninger, herunder SpareBank 1-alliansens andel av Vipps. Infrastrukturselskapene BankID og Bank Asept ble besluttet fusjonert med Vipps for å øke konkurransekraften i forhold til utenlandske aktører om de framtidige betalingsløsningene, og fusjonen ble gjennomført i andre kvartal 2018. Selskapet oppnådde for 2018 et resultat etter skatt på minus 57 (minus 33) mill. kroner. SpareBank 1 Østlandet inntektsførte i andre kvartal 2018 en gevinst på 59 mill. kroner knyttet til den vedtatte fusjonen.

For mer informasjon om regnskapet til de ulike selskapene vises det til kvartalsrapportene tilgjengelig på selskapenes egne hjemmesider.

Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities (MREL)

Nye regler om krisehåndtering trådte i kraft fra 1. januar 2019. Selv om MREL-kravet trer i kraft fra 2019, skal subordineringskravet for kapital som skal inngå i rekapitaliseringsbeløpet (etterstilt gjeld/Tier 3) være oppfylt først ved årsskiftet 2022-23. De endelige konsekvensene av regelverket gjenstår å bli avklart, men foreløpige beregninger tilsier at SpareBank 1 Østlandet har behov for 7 mrd. kroner i Tier 3-kapital. Dette behovet anses som overkommelig, og er antagelig moderat i forhold til andre norske banker. Dette følger av blant annet bankens solide kapitaldekning og moderate Pilar 2-krav.

Tier 3 kapital forventes å være dyrere finansiering for banken enn seniorobligasjoner utstedt på samme tidspunkt og med samme løpetid. Gitt dagens markedspriser, og bankens historiske finansieringskostnad, forventes erstatningen av seniorobligasjoner med Tier 3-kapital ikke å ha noen vesentlig innvirkning på bankens samlede finansieringskostnader. Finanstilsynet har meldt at de vil komme med nærmere informasjon og vurderinger om bankenes MREL-krav i løpet av 2019.

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet.

Mill. kroner	31.12.18	31.12.17
Årsoverskudd morbank	1 447	1 102
Overført til/fra fond for urealiserte gevinster	-27	71
Årsoverskudd til disponering	1 474	1 031
Utbytte	477	424
Utjevningsfond	521	272
Kundeutbytte/gaver	228	204
Grunnfondskapital	248	131
Sum disponert	1 474	1 031

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på minus 27 mill. kroner. Samlet beløp til disponering er med dette 1 474 mill. kroner.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av

Utsikter fremover

Selv om økt internasjonal uro i form av tiltagende handelskrig og en fremdeles uavklart Brexit-situasjon kan påvirke norsk økonomi, er makrosituasjonen i Norge stabil. Norsk økonomi står stødig med stor omstillingsevne, nyskapning og solide statsfinanser.

Regionalt viser de fleste økonomiske nøkkelindikatorer god utvikling. Regionen opplever positiv utvikling i boligpriser, god kredittvekst, lav arbeidsledighet og ikke minst god lønnsomhet og høy investeringsvilje i næringslivet. Styret anser dette som fordelaktig for konsernets fortsatte vekstmuligheter og lønnsomhet, samt positivt for en stabil utvikling i kredittrisiko i tiden fremover.

SpareBank 1 Østlandet har en lang historikk som landets mest solide regionsparebank, og soliditeten skal også fremover være et tydelig kjennetegn ved banken gjennom å ha en ren kjernekapitaldekning som ligger over de regionbanker det er naturlig å sammenligne seg med. En høy soliditet bidrar til at banken har stor troverdighet som langsiktig samarbeidspartner for personkunder, næringsliv og offentlig sektor gjennom skiftende konjunkturer, i

egenkapitalen. Etter emisjonene som er utført i 2018 og 2019 så er eierandelsbrøken endret fra 67,5 prosent til 69,3 prosent. Etter forholdsmessig fordeling av resultatet vil utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 67,7 prosent av det disponerte resultatet.

Styret foreslår ovenfor bankens representantskap et utbytte på 705 mill. kroner. Dette gir en utdelingsgrad til egenkapitalbeviserne på 50 prosent av majoritetens andel av konsernresultat. Av dette vil kontantutbytte bli på 4,12 kroner per egenkapitalbevis, totalt 477 mill. kroner. Videre foreslår styret ovenfor bankens representantskap et kundeutbytte på 222 mill. kroner, i tillegg blir det bli et forslag om å avsette 6 mill. kroner til gaver. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 521 mill. kroner og 250 mill. kroner.

tillegg til at det gir et sterkt fundament til å utnytte de vekstmuligheter som bankens hjemmemarked gir. De nylig gjennomførte egenkapitalutvidelsene støtter opp under bankens soliditet og strategiske ambisjoner.

SpareBank 1 Østlandet har siden fusjonen med Bank 1 Oslo Akershus AS i april 2017 opplevd en solid økning i antall kunder, sterk vekst i utlån og økt lønnsomhet. Bankens distribusjonsmodell med ledende digitale løsninger kombinert med et godt utbygd nettverk av lokalkontorer i sentrale knutepunkter og tettsteder har vist seg å være en god driver for lønnsom vekst. Veksttakten i denne perioden tilsier at banken har økt sin markedsandel i tråd med strategiske målsettinger.

Styret anser at banken fortsatt har lønnsomme vekstmuligheter gjennom sin posisjonering i Norges mest interessante markedsområde. Styret har et sterkt fokus på å balansere soliditet, lønnsomhet og vekst. Dette vil skje gjennom riktig kapitalallokering, konkurransedyktig utbyttensnivå og effektiv bruk av kapitalmarkedet for å skape verdier for regionen, eiere, kunder og ansatte.

Styret i SpareBank 1 Østlandet

Hamar, 7. februar 2019

Resultatregnskap

Morbank					Konsern				
<u>01.10-31.12</u>		<u>01.01-31.12</u>				<u>01.01-31.12</u>		<u>01.10-31.12</u>	
2017	2018	2017	2018	(mill. kroner)	Noter	2018	2017	2018	2017
0	490	0	1 942	Renteinntekter målt til virkelig verdi		1 942	0	490	0
739	318	2 642	1 132	Renteinntekter målt til effektiv rentes metode		1 473	3 238	406	820
316	350	1 134	1 337	Rentekostnader		1 340	1 282	352	318
423	458	1 508	1 737	Netto renteinntekter		2 074	1 956	544	501
242	222	807	891	Provisjonsinntekter		1 210	1 197	297	312
18	16	57	74	Provisjonskostnader		104	102	32	27
9	6	31	32	Andre driftsinntekter		181	168	48	29
233	213	782	849	Netto provisjons- og andre inntekter		1 286	1 263	313	315
0	0	11	13	Utbytte fra andre enn konsernselskaper	7	13	11	0	0
30	4	275	369	Netto resultat fra eierinteresser	7	198	194	57	77
60	-51	48	80	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	7	80	72	-51	67
90	-46	334	461	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		291	277	7	143
746	625	2 624	3 048	Sum netto inntekter		3 651	3 496	864	959
224	176	684	674	Personalkostnader		1 050	1 010	286	308
16	18	57	69	Avskrivninger		102	84	23	22
170	156	548	566	Andre driftskostnader		728	804	197	220
411	350	1 289	1 309	Sum driftskostnader		1 881	1 898	506	550
335	275	1 335	1 738	Driftsresultat før tap på utlån og garantier		1 770	1 598	358	409
-20	5	-39	16	Tap på utlån og garantier	6	35	-20	11	-13
355	270	1 373	1 722	Driftsresultat før skatt		1 735	1 618	347	422
79	18	272	275	Skattekostnad		321	356	25	85
276	253	1 102	1 447	Resultat etter skatt		1 414	1 263	322	337
				Kontrollerende eierinteresser		1 408	1 257	322	337
				Ikke-kontrollerende eierinteresser		5	6	0	1
				Resultat per egenkapitalbevis (i hele kroner)		8,46	7,92	1,61	

Utvidet resultatregnskap

Morbank				Konsern					
<u>01.10-31.12</u>		<u>01.01-31.12</u>			<u>01.01-31.12</u>		<u>01.10-31.12</u>		
2017	2018	2017	2018	(mill. kroner)	Noter	2018	2017	2018	2017
276	253	1 102	1 447	Resultat etter skatt		1 414	1 263	322	337
-7	-3	-7	-3	Estimatavvik pensjoner		-3	-7	-3	-7
2	1	2	1	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner		1	2	1	2
0	20	0	23	Verdiendring på verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi knyttet til bankens egen kreditt risiko		23	0	20	0
0	-5	0	-6	Skatteeffekt knyttet til endringer i virkelig verdi på verdipapirgjeld		-6	0	-5	0
0	0	0	0	Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		1	3	0	3
-6	13	-6	15	Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat		16	-3	13	-3
26	0	75	0	Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg		0	77	0	28
-5	0	-1	0	Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall		0	-1	0	-5
6	0	11	0	Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon		0	11	0	6
0	1	0	2	Netto virkelig verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat		2	0	1	0
0	0	0	-1	Skatteeffekt på verdi-justering av utlån ført over utvidet resultat		-1	0	0	0
0	-9	0	-51	Verdiendring på sikringsderivater knyttet til endring i basisswap		-51	0	-9	0
0	2	0	13	Skatteeffekt på verdiendring knyttet til basisswap effekter		13	0	2	0
0	0	0	0	Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		-40	2	-26	-5
27	-6	86	-36	Sum poster som vil bli reklassifisert til resultat		-77	90	-32	24
21	7	80	-21	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen		-61	87	-19	21
297	259	1 182	1 426	Totalresultat for perioden		1 353	1 350	303	358
				Kontrollerende eierinteresser		1 348	1 344	303	357
				Ikke-kontrollerende eierinteresser		5	6	0	1

Balanse

Morbank			Konsern		
31.12.2017	31.12.2018	(mill. kroner)	Noter	31.12.2018	31.12.2017
EIENDELER					
672	1 878	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1 878	673
7 669	7 487	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1 023	1 808
83 030	90 878	Utlån til og fordringer på kunder	5,6	98 606	90 098
8 883	14 446	Sertifikater, obligasjoner og rentefond	10	14 446	8 883
582	819	Finansielle derivater	8,10,11	819	582
494	594	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	10	594	495
3 336	3 635	Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		4 124	3 929
1 370	1 521	Investering i datterselskaper		0	0
0	0	Eiendeler holdt for salg		0	0
365	337	Eiendom, anlegg og utstyr		543	578
100	96	Goodwill og andre immaterielle eiendeler		400	366
3	0	Eiendel ved utsatt skatt		0	0
645	699	Andre eiendeler	12	1 041	910
107 149	122 390	Sum eiendeler		123 472	108 321
FORPLIKTELSE					
2 288	2 704	Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner		2 636	2 286
66 013	71 540	Innskudd fra og gjeld til kunder	13	71 497	65 985
23 686	31 984	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,14	31 984	23 686
307	354	Finansielle derivater	8,10,11	354	307
314	205	Forpliktelser ved periodeskatt		248	358
0	69	Forpliktelser ved utsatt skatt		202	122
431	532	Annen gjeld og balanseført forpliktelse	15	687	541
1 706	1 102	Ansvarlig lånekapital	10,14	1 102	1 706
94 743	108 490	Sum gjeld		108 710	94 990
EGENKAPITAL					
5 359	5 766	Egenkapitalbevis	16	5 766	5 359
547	830	Overkursfond	16	830	547
1 584	2 112	Utjevningsfond	16	2 112	1 584
424	477	Utbytte		477	424
3 432	3 690	Grunnfondskapital *)		3 690	3 432
165	166	Annen innskutt egenkapital		166	165
20	15	Gavefond		15	20
279	252	Fond for urealiserte gevinster		253	281
204	222	Kundeutbytte		222	204
400	400	Hybridkapital		400	400
-8	-30	Renter hybridkapital		-48	-30
0	0	Annen egenkapital		776	883
		Ikke-kontrollerende eierinteresser		102	62
12 406	13 900	Sum egenkapital		14 762	13 331
107 149	122 390	Sum gjeld og egenkapital		123 472	108 321

*) Utdeling til gavemidler på 6 mill. kroner er inkludert i grunnfondskapitalen per 31.12.2018, og vil etter godkjenning av Representantskapet utdeles til gaver.

Styret i SpareBank 1 Østlandet
Hamar, 7. februar 2019

Endring i egenkapital

Morbank

(mill. kroner)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital						Hybridkapital	Sum egenkapital
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Annen innskutt EK	Grunnfonds-kapital ¹⁾	Utjevning-fond ²⁾	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Utbytte		
Egenkapital per 01.01.2017	5 310	520	0	3 313	974	33	134	0	148	0	10 430
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	49	27									76
Egenkapital tilført ved fusjon med B1OA			165		338						503
Hybridkapital										400	400
Renter hybridkapital								-8			-8
Resultat for regnskapsåret				335	696		70				1 102
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-6							-6
Fond for urealiserte gevinster							75				75
Utbetalt utbytte									-148		-148
Utdelt gaver av resultat 2016				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2017							-13				-13
Egenkapital per 31.12.2017	5 359	547	165	3 636	2 008	20	279	-8	0	400	12 406
Egenkapital per 01.01.2018	5 359	547	165	3 636	2 008	20	279	-8	0	400	12 406
IB korr. knyttet til overgangsregler ved innføring av IFRS 9				11	23						35
Ompostering av betalte renter hybridkapital			1		3			-4			0
Ompostering av estimatavvik etter skatt på pensjoner				4	-4						0
Korrigert EK per 01.01.2018	5 359	547	166	3 652	2 031	20	279	-12	0	400	12 440
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	407	283									690
Hybridkapital											0
Renter på hybridkapital								-17			-17
Resultat for regnskapsåret				477	998		-27				1 447
Verdiendringer på kredittspread og basisswapelementer				-6	-15						-21
Verdiendringer på boliglån til virkelig verdi				1	1						2
Estimatavvik etter skatt på pensjoner				-1	-1						-2
Utbetalt utbytte				-204	-424						-629
Utdelt gaver av resultat 2017				-6							-6
Utdelt fra gavefond 2018							-5				-5
Egenkapital per 31.12.2018	5 766	830	166	3 912	2 589	15	252	-30	0	400	13 900

Konsern

(mill. kroner)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital							Sum egenkapital	
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Annen innskutt FK	Grunnfondskapital ¹⁾	Utjevningfond ²⁾	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Utbytte ²⁾	Hybridkapital		Minoritetsinteresse
Egenkapital per 01.01.2017	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 228	148	400	47	12 107
Korrigeringer av IB i TS ³⁾								-8				-8
Korrigert egenkapital per 01.01.17	5 310	520	0	3 313	974	33	134	1 220	148	400	47	12 099
Egenkapitalbevis og aksjer emitert	49	27									13	89
Egenkapital tilført ved fusjon med B10A			165		338			-503				0
Resultat for regnskapsåret				335	696		70	155			6	1 263
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning				-6								-6
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat i TS/FKV								3				3
Endring fond for vurderingsforskjeller							77					77
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV								11				11
Rentekostnader fondsobligasjon								-17				-17
Endring i konsernselskaper ⁴⁾								-16				-16
Utbetalt utbytte									-148		-4	-152
Utdelt gaver av resultat 2016				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2017							-13					-13
Egenkapital per 31.12.2017	5 359	547	165	3 636	2 008	20	281	853	0	400	62	13 331
Egenkapital per 01.01.2018	5 359	547	165	3 636	2 008	20	281	853	0	400	62	13 331
IB korrigerer morbank			1	15	23			-4				35
IB korrigeringer døtre								-19				-19
IB korrigeringer TS/FKV								-3				-3
Korrigert egenkapital per 01.01.18	5 359	547	166	3 651	2 031	20	281	826	0	400	62	13 343
Egenkapitalbevis og aksjer emitert	407	283										690
Resultat for regnskapsåret				477	998		-27	-39			5	1 414
Verdiendringer på kredittspread og basiswapelementer				-6	-15							-21
Verdiendringer på boliglån til virkelig verdi				1	1							2
Estimatavvik etter skatt på pensjoner				-1	-1							-2
Øvrige poster i utvidet resultat fra TS og FKV								-39				-39
Endringer direkte i egenkapitalen fra TS og FKV								-3				-3
Tilførsel fra ny minoritet											42	42
Fond for urealiserte gevinster												0
Renter på hybridkapital								-17				-17
Utbetalt utbytte				-204	-424						-6	-634
Utdelt gaver av resultat 2017				-6								-6
Utdelt fra gavefond 2018							-5					-5
Egenkapital per 31.12.2018	5 766	830	166	3 911	2 589	15	253	728	0	400	102	14 762

1) Beløp overført til grunnfondskapital inkluderer avsatt kundeutbytte.

2) Beløp overført til utjevningfond inkluderer avsatt utbytte.

3) Korrigeringer er knyttet til endringer i foreløpig regnskap for regnskapsåret og endelig regnskap i SpareBank 1 Gruppen.

4) Endring i konsernselskaper skyldes i hovedsak at det i SpareBank 1 Gruppen over år var avsatt for lite til fond for selvbærende ordninger. Feilen ble korrigeret direkte mot egenkapitalen. Andelen som tilfaller SpareBank 1 Østlandet ble -14 mill.kr

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
31.12.17	31.12.18	(mill. kroner)	31.12.18	31.12.17
-5 965	-7 806	Endring i utlån til kunder	-8 479	-7 486
2 256	2 716	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	3 134	2 916
2 825	5 527	Endring i innskudd fra kunder	5 511	2 915
-503	-619	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-622	-577
-399	527	Endring i fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	1 151	-101
101	115	Renter på fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	5	9
910	-5 532	Endring i sertifikater og obligasjoner	-5 532	1 517
246	208	Renteinnbetalinger fra sertifikater og obligasjoner	208	277
782	849	Netto provisjonsinntekter	1 286	1 271
25	-9	Kursgevinster ved omsetning og trading	-9	27
-1 269	-1 240	Utbetalinger til drift	-1 778	-1 862
-189	-314	Betalt skatt	-355	-245
-864	-190	Andre tidsavgrensninger	-234	-589
-2 043	-5 769	Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter (A)	-5 714	-1 927
-49	-41	Investering i varige driftsmidler	-67	-65
13	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	33	13
-401	-340	Netto kontantstrøm fra langsiktige investeringer i aksjer	-339	-392
		Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i aksjer		
276	385	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	257	182
-161	4	Netto likviditetsendring fra investering (B)	-116	-263
5 043	12 699	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12 699	5 113
500	400	Opptak av ansvarlig lånekapital	400	500
-2 603	-4 400	Tilbakebetaling av utstedte verdipapirer	-4 400	-3 203
0	-1 000	Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-1 000	0
63	687	Innbetalt ved emisjon av egenkapitalbevis	687	63
-523	-664	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-664	-592
-32	-37	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-37	-38
0	-629	Utbetaling av utbytte	-634	0
-13	-11	Utdeling fra gav фонд	-11	-13
2 435	7 046	Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	7 039	1 831
458	0	Likviditetsbeholdning overtatt fra B10A (D)	0	0
-247	-152	Likviditetseffekt ved emisjon i datterselskap (E)	8	13
0	5	Likviditetseffekt ved kjøp og salg av interesser i konsernselskaper (F)	5	0
441	1 134	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (A+B+C+D+E+F)	1 222	-346
382	824	Likviditetsbeholdning 01.01.	736	1 082
824	1 958	Likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	1 958	736
		Likviditetsbeholdningen består av:		
672	1 878	Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 878	673
152	80	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	80	63
824	1 958	Sum likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	1 958	736

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1.1 Grunnlag for utarbeidelse

Kvartalsregnskapet for SpareBank 1 Østlandet omfatter perioden 01.01. - 31.12.2018. Kvartalsregnskapet er utarbeidet ihht. IAS 34 Delårsrapportering, gjeldende IFRS-standarder og IFRIC-fortolkninger. Alle beløp er i millioner kroner med mindre noe annet er angitt. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2017. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap med følgende unntak:

Behandling av skatt ved egenkapitaltransaksjoner

Konsernet har i tidligere perioder behandlet skatt på alle egenkapitaltransaksjoner (utdelinger) som en del av egenkapitaltransaksjonen direkte i egenkapitalen. Konsernet har i 4. kvartal 2018 modifisert dette prinsippet. Dersom kilden til utdelingen er tidligere resultater (opptjent kapital), presenteres nå skattekonskvensene av utdelingen som skattekostnad i resultatregnskapet når utbytte blir besluttet.

Prinsippendringen får konsekvenser for utbetalinger ved kundeutbytte og utbetalinger av «rente» på fondsobligasjoner.

Den 19. april 2018 ble 202 millioner kroner i kundeutbytte utbetalt til bankens utlåns- og innskuddskunder. Utbetalingen gir et skattefradrag på 51 millioner kroner for inntektsåret 2018. Skattefradraget resultatføres i henhold til endret prinsipp som en reduksjon av skattekostnaden for 2018. Skattefradraget har i påvente av bindende forhåndsuttalelse fra skatteetaten ikke tidligere blitt bokført og får dermed resultateffekt for fjerde kvartal 2018.

Konsernet har i tillegg fondsobligasjoner klassifisert som egenkapital i regnskapet og hvor renteutbetalinger er skattemessig fradragberettiget. Skattefradraget ble tidligere ført direkte mot egenkapitalen. Effekten av prinsippendring, hvor skattefradraget resultatføres, utgjør 4 mill. kroner i resultateffekt.

Prinsippendringen har dermed en resultateffekt på totalt 55 millioner kroner for 2018-regnskapet.

Nye standarder og fortolkninger som er tatt i bruk

Fra 01.01.2018 er standardene IFRS 9 «Finansielle instrumenter» og IFRS 15 «Inntekter fra kundekontrakter» implementert.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 Finansielle instrumenter ble implementert 01.01.2018 og erstatter IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering, måling og fraeregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring.

SpareBank 1 Østlandet har i samarbeid med øvrige SpareBank 1-banker arbeidet med modellverk, samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv de siste par årene. Konsernet har beregnet tapsavsetning etter IFRS 9 regelverket fra og med 01.01.2018. Det vises ellers til note 43 i Årsrapporten for 2017, samt note 6 i regnskapet per 30.09.2018.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter ble implementert 01.01.2018 og effekten av denne anses som uvesentlig for konsernet.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standarder og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke anvende tidlig, er den vesentligste standarden IFRS 16 «Leieavtaler».

IAS 16 Leieavtaler

IFRS 16 Leieavtaler er en ny regnskapsstandard som trer i kraft 1. januar 2019 og erstatter gjeldende IAS 17 Leieavtaler. Standarden angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler. IFRS 16 fjerner nåværende skille mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler og innfører en felles regnskapsmodell for leietakere. De fleste leieavtaler skal innregnes i balansen til leietaker med en leieforpliktelse og tilhørende bruksrett på tidspunkt for ikrafttredelse. Avskrivninger av leide eiendeler innregnes separat fra renter på leieforpliktelser i resultatoppstillingen.

I forbindelse med innføring av ny standard har banken og tilhørende datterselskaper gjennomgått nye og eksisterende leieavtaler. Følgende regnskapsprinsipper og overgangsbestemmelser er valgt i forbindelse med implementeringen:

- Konsernet benytter seg av muligheten til å bruke modifisert retrospektiv metode ved overgangen til IFRS 16. Dette betyr at sammenligningstall for 2018 ikke omarbeides. Bruksretten blir målt til samme verdi som leieforpliktelsen og hele effekten blir tatt mot åpningsbalansen i 2019. Dette valget er gjort for alle avtaler.
- Bruksretten vil bli presentert i balansen som en del av «Eiendom, anlegg og utstyr», mens leieforpliktelsen presenteres som «Annen gjeld» og balanseført forpliktelse.
- Eiendeler med lav verdi vil ikke bli kapitalisert.
- Leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli kapitalisert.
- Faste ikke-leiekomponenter innebygd i leiekontrakten vil bli separert og ikke innregnet som en del av forpliktelsen.

For konsernet SpareBank 1 Østlandet er det i hovedsak husleieavtaler som er identifisert til å falle inn under standarden. Foreløpige beregninger indikerer en økning i eiendeler og gjeld på i størrelsesorden 170 millioner kroner i konsernet på implementeringstidspunktet. Dette er ikke en vesentlig størrelse sett i forhold til konsernets totale balanse. Resultateffektene som følger av ny standard antas heller ikke å ha vesentlig effekt på konsernets driftsresultat.

1.2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2017 er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3.

Kundeutbytte

Det er bankens representantskap som hvert år tar stilling til om og hvor mye som skal deles ut i kundeutbytte. Første vedtak ble gjort i bankens representantskapsmøte 23. mars 2018, og banken utbetalte 19. april 2018 202 mill. kroner i kundeutbytte til bankens låne- og innskuddskunder.

Kundene vil motta et beløp basert på bankens årlige overskudd og hvor mye kunden selv har i innskudd og lån i banken.

- Utbytte gis til privatpersoner og bedrifter.
- Kunden kan få kundeutbytte av maks 2 mill. kroner i lån i banken.
- Samskyldnere (personer med felles lån) kan få kundeutbytte for inntil 4 mill. kroner.
- Kunden kan få kundeutbytte av maks 2 mill. kroner i innskudd i banken.
- Kundeutbyttet gjelder fra første krone og opp til 2 mill. kroner.

Finansdepartementet har gitt tillatelse til å benytte grunnfondskapital til kundeutbytte. Utdelingen av kundeutbytte er regulert av Finansforetaksloven §10-17 fjerde ledd, som klassifiserer kundeutbytte som en disponering av årsresultatet. Denne klassifiseringen har banken lagt til grunn regnskapsmessig, og har således behandlet utbetalingen som en egenkapitaltransaksjon. Utbetalingen av kundeutbytte gir et skattefradrag på 51 mill. kroner for inntektsåret 2018. Skattefradraget resultatføres i henhold til prinsippendring omtalt ovenfor som en reduksjon av skattekostnaden for 2018.

Note 2 Endringer i konsernsammensetninger

2018

En omallokering av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt AS i henhold til aksjonæravtalen økte eierandelen i selskapet fra 21,1 prosent til 21,6 prosent. Tilsvarende omallokering i SpareBank 1 Næringskreditt medførte en økning i eierandelen fra 12,4 prosent til 13,3 prosent.

I fjerde kvartal er investeringen i Komm-In omklassifisert fra et tilknyttet selskap til ordinær aksjeinvestering. I samme kvartal skiftet datterdatter SpareBank 1 Regnskapshuset AS navn til TheVIT AS.

16.mai 2018 ble holdingselskapet SpareBank 1 Østlandet VIT AS etablert. Selskapet eies 70,68 prosent av SpareBank 1 Østlandet. Bankens tidligere 100 prosent eide datterselskap SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS er overført til holdingselskapet. I tillegg eier holdingselskapet 100 prosent av aksjene i regnskap- og rådgivningsselskapet TheVIT.

Aksjene i det felleskontrollerte eiendomsselskapet Torggata 22 ble solgt i 2. kvartal.

Proaware AS endret i første kvartal navn til Betr AS.

En reallokering av aksjer i SpareBank 1 Kredittkort AS i henhold til aksjonæravtalen medførte at konsernet økte sin eierandel i selskapet fra 19,6 prosent til 20,5 prosent med virkning fra 1. januar 2018.

2017

SpareBank 1 Østlandet har blitt eier av 20,0 prosent av aksjene i Proware AS og 20,0 prosent av aksjene i SMB Lab AS.

SpareBank 1 Østlandet ble i 3. kvartal eier av 21,2 prosent av aksjene i SpareBank 1 Betaling AS og klassifiserte dette som et tilknyttet selskap. SpareBank 1 Betaling AS eier 25 prosent av aksjene i Vipps AS.

17. januar 2017 ble Sparebanken Hedmark 100 prosent eier av det nystiftede selskapet Youngstorget 5 AS etter at eiendeler og forpliktelser tilhørende Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA) ble fisjonert ut og overdratt aksjonæren i B1OA.

En reallokering av aksjer i SpareBank 1 Kredittkort AS i henhold til aksjonæravtalen medførte at konsernet Sparebanken Hedmark økte sin eierandel i selskapet fra 18,9 prosent til 19,6 prosent med virkning fra 1. januar 2017.

Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus AS fusjonerte virksomhetene med virkning fra 1. april 2017. Det nye navnet på den sammenslåtte banken ble SpareBank 1 Østlandet.

Note 3 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder: Personmarked bank, bedriftsmarked bank (inkludert organisasjonsmarked), eiendom, finansiering, og regnskapstjenester, samt ufordelt virksomhet.

Forutsetninger:

- Eiendomsmegling, leasing/løsefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
- Skatt er beregnet med 25 prosent for PM og BM divisjonen.
- Driftskostnader i PM og BM inneholder sin andel av felleskostnader
- Netto provisjons- og andre inntekter inneholder sin andel av fellesinntekter
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.

31.12.2018	PM	BM	SB1 FØ	EM1HE	EM1OA	TheVIT	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	987	839	340	0	2	-1	-93	2 074
Netto provisjons- og andre inntekter	764	193	-31	120	208	164	-132	1 286
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	291	291
Driftskostnader	888	403	103	109	206	174	-3	1 881
Resultatbidrag før tap per segment	863	629	205	11	4	-11	69	1 770
Tap på utlån og garantier	8	8	19	0	0	0	0	35
Resultatbidrag per segment før skatt	855	621	186	11	4	-11	69	1 735
Skatt	214	155	47	2	1	-2	-95	321
Resultatbidrag per segment etter skatt	641	465	139	8	3	-9	164	1 414
Balanse								
Brutto utlån til kunder	60 943	30 215	7 828	0	0	0	-47	98 940
Tapsavsetninger	-68	-211	-56	0	0	0	0	-334
Andre eiendeler	2 862	462	234	71	76	134	21 029	24 866
Sum eiendeler	63 738	30 467	8 006	71	76	134	20 982	123 472
Innskudd fra og gjeld til kunder	41 487	29 974	0	0	0	0	36	71 496
Annen gjeld og egenkapital	22 251	493	8 006	71	76	134	20 946	51 976
Sum gjeld og egenkapital	63 738	30 467	8 006	71	76	134	20 982	123 472

31.12.2017	PM	BM	SB1 FØ	EM1HE	EM1OA	SB1RH	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	938	751	312	0	2	-2	-46	1 956
Netto provisjons- og andre inntekter	767	216	-39	108	192	148	-130	1 263
Netto avkastning på finansielle investeringer	0	0	0	0	0	0	277	277
Driftskostnader	929	399	89	95	206	150	30	1 898
Resultatbidrag før tap per segment	777	569	184	14	-12	-3	71	1 598
Tap på utlån og garantier	7	-54	26	0	0	0	0	-20
Resultatbidrag per segment før skatt	769	622	158	14	-12	-3	71	1 618
Skatt	192	156	39	3	0	-1	-34	356
Resultatbidrag per segment etter skatt	577	467	118	10	-12	-3	105	1 263

Balanse

Brutto utlån til kunder	56 208	27 046	7 131	0	0	0	75	90 460
Individuell nedskrivning utlån	-31	-95	-16	0	0	0	0	-142
Gruppenedskrivning utlån	-75	-124	-22	0	0	0	0	-221
Andre eiendeler	1 538	448	154	61	84	130	15 808	18 223
Sum eiendeler	57 641	27 275	7 247	61	84	130	15 883	108 321
Innskudd fra og gjeld til kunder	39 260	26 645	0	0	0	0	81	65 986
Annen gjeld og egenkapital	18 382	629	7 247	61	84	130	15 802	42 335
Sum gjeld og egenkapital	57 641	27 275	7 247	61	84	130	15 883	108 321

Note 4 Kapitaldekning

Bankens kapitaldekning beregnes til enhver tid etter gjeldende regler og satser. Reglene baserer seg på tre pilarer som skal sikre at finansforetak har kapital som samsvarer med deres risiko:

- Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3: Krav til offentliggjøring av informasjon

Kapitaldekningen beregnes basert på et risikovektet beregningsgrunnlag. Banken har tillatelse til å benytte AIRB-metode for beregning av risikovekter i utlånsporteføljen. Som en overgangsordning er det satt en nedre grense på 80 % av Basel I-regelverket for beregningsgrunnlaget. Denne grensen er gjeldende for SpareBank 1 Østlandet på morbank så vel som konsolidert nivå.

Kapitaldekningen beregnes på tre ulike nivåer basert på ulike kapitaldefinisjoner:

- Ren kjernekapitaldekning
- Kjernekapitaldekning (inkluderer fondsobligasjoner)
- Totalkapitaldekning (inkluderer ansvarlig lån)

Gjeldende krav til ren kjernekapital består av et minimumskrav på 4,5 prosent samt bufferkrav på til sammen 7,5 prosent hvorav bankens motsykliske kapitalbufferkrav er 2 prosent per 31.12.2017. SpareBank 1 Østlandet har i tillegg et Pilar II krav på 1,8 prosent per 31.12.2018. Det samlede kapitalkravet til ren kjernekapital er dermed 13,8 prosent per 31.12.2018. I tillegg skal ytterligere 2 prosent dekkes av annen kjernekapital og 1,5 prosent dekkes av tilleggskapital.

Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapitaldekning er 16 prosent.

Morbank			Konsern	
Basel III	Basel III		Basel III	Basel III
31.12.17	31.12.18		31.12.18	31.12.17
6 078	6 762	Innskutt egenkapital	6 670	6 111
5 928	6 738	Opptjent egenkapital	7 588	6 758
400	400	Hybridkapital	400	400
		Ikke-kontrollerende eierinteresser	104	62
12 406	13 900	Sum balanseført egenkapital	14 762	13 331
		Kjernekapital		
-629	-705	Del av positivt årsresultat som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-705	-629
-400	-400	Hybridkapital	-400	-400
0	0	Minoritetsinteresser som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-58	-21
93	20	Urealisert verdiendring som følge av redusert/økt verdi av gjeld	20	93
0	0	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømssikring	6	8
-103	-72	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-395	-380
-189	-238	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-311	-231
0	0	Fradrag for vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner	-326	-154
-28	-27	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-27	-35
11 150	12 479	Sum ren kjernekapital	12 566	11 583
		Annen kjernekapital		
400	400	Hybridkapital	400	400
0	0	Hybridkapital utstedt av innkonsoliderte selskaper som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital	245	216
400	400	Sum annen kjernekapital	645	616
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
1 700	1 100	Ansvarlig lånekapital	1 100	1 700
0	0	Ansvarlig lånekapital utstedt av innkonsoliderte selskaper som kan medregnes i tilleggskapital	361	368
0	0	Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner	0	0
-130	0	Fradrag for vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner	0	-130
1 570	1 100	Sum tilleggskapital	1 461	1 939
13 120	13 979	Netto ansvarlig kapital	14 672	14 138
5 154	4 781	Engasjement med foretak SMB	4 781	5 154
9 776	11 034	Engasjement med spesialiserte foretak	11 034	9 776
633	1 411	Engasjement med øvrige foretak	1 411	633
1 020	1 223	Engasjement med massemarked SMB	1 424	1 203
14 507	16 886	Engasjement med massemarked personer	24 235	21 840
1 701	1 234	Engasjement med øvrig massemarked	1 259	1 723
32 792	36 569	Kredittrisiko etter IRB-metode	44 145	40 330
10 869	12 106	Kredittrisiko etter standardmetode	16 405	14 936
207	383	Motpartsrisiko (inkludert CVA)	1 732	1 267
		Markedsrisiko		
3 343	3 433	Operasjonell risiko	5 222	4 503
2 577	1 849	Basel I Gulv	7 495	7 884
49 787	54 340	Totalt beregningsgrunnlag	74 999	68 920
3 983	4 347	Kapitalkrav (8 %)	6 000	5 514
846	978	Pilar 2 (1,8 %, 1,7 % per 31.12.2017)	1 350	1 172
		Bufferkrav		
1 245	1 359	Bevaringsbuffer (2,5%)	1 875	1 723
996	1 087	Motsyklisk kapitalbuffer (2 %)	1 500	1 378
1 494	1 630	Systemrisikobuffer (3 %)	2 250	2 068
3 734	4 076	Sum bufferkrav til ren kjernekapital (7,5 %)	5 625	5 169
4 329	4 980	Tilgjengelig ren kjernekapital utover krav til ren kjernekapital (13,8 %, 13,7 % per 31.12.2017)	2 217	2 141
		Kapitaldekning		
22,4 %	23,0 %	Ren kjernekapitaldekning	16,8 %	16,8 %
23,6 %	23,8 %	Ren kjernekapitaldekning (eksklusiv Basel I-gulv)	18,6 %	19,0 %
23,2 %	23,7 %	Kjernekapitaldekning	17,6 %	17,7 %
26,4 %	25,7 %	Kapitaldekning	19,6 %	20,5 %
10,6 %	10,2 %	Uvektet kjernekapitalandel	7,5 %	7,1 %

Note 5 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank

Brutto utlån	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 1. januar	78 682	4 203	470	83 355
Overført til Trinn 1	1 141	-1 105	-35	0
Overført til Trinn 2	-2 369	2 403	-34	0
Overført til Trinn 3	-70	-104	174	0
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	-1 651	-2	-33	-1 686
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	43 470	1 549	29	45 049
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-33 796	-1 532	-214	-35 542
Konstaterte tap	0	0	-15	-15
Balanse 31. desember	85 407	5 412	342	91 160
Herav utlån til amortisert kost				27 786
Herav utlån til virkelig verdi				63 374

Konsern

Brutto utlån	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Balanse 1. januar	84 976	4 958	527	90 461
Overført til Trinn 1	1 347	-1 310	-38	0
Overført til Trinn 2	-2 846	2 885	-39	0
Overført til Trinn 3	-99	-139	238	0
Netto økning/(reduksjon) saldo eksisterende lån	-2 746	-192	-46	-2 985
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	46 681	1 838	48	48 567
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-35 126	-1 712	-248	-37 086
Konstaterte tap	0	0	-15	-15
Balanse 31. desember	92 187	6 327	427	98 940
Herav utlån til amortisert kost				35 566
Herav utlån til virkelig verdi				63 374

Morbank			Konsern	
31.12.2017	31.12.2018		31.12.2018	31.12.2017
4	251	Offentlig forvaltning	482	295
3 850	4 271	Primærnæringer	4 636	4 179
926	1 026	Trebearbeidende industri	1 051	946
795	1 225	Annen industri	1 472	1 030
2 936	3 135	Bygg og anlegg	4 466	3 923
250	230	Kraft og vannforsyning	397	427
1 053	1 003	Varehandel	1 302	1 316
489	467	Hotell- og restaurantdrift	483	505
12 767	14 140	Eiendomsdrift	14 277	12 861
3 823	4 588	Forretningsmessig tjenesteyting	5 172	4 368
681	496	Transport og kommunikasjon	1 657	1 730
0	0	Øvrig næring	0	8
27 573	30 834	Sum næring	35 397	31 589
55 782	60 326	Lønnstakere	63 544	58 872
83 355	91 160	Brutto utlån til kunder	98 940	90 461
	-238	Nedskrivning på utlån til amortisert kost	-291	
	-43	Virkelig verdijustering på utlån til FVOCI	-43	
-126		Individuelle nedskrivninger		-142
-198		Gruppenedskrivninger		-221
83 030	90 878	Netto utlån til kunder	98 606	90 098
37 451	39 792	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS	39 792	37 451
1 624	1 433	Utlån overført til spareBank 1 Næringskreditt AS	1 433	1 624
122 105	132 103	Sum netto utlån inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	139 831	129 173

Note 6 Tap på utlån og garantier

Det er beregnet ECL på kredittinstitusjoner og sentralbanker men effekten er funnet uvesentlig og følgelig ikke tatt med i nedskrivningene.

Morbank

31.12.2018

Mill. kroner	01.01.2018	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	31.12.2018
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	273	17	-26	265
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	78	-8	-5	65
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	351	10	-31	329
Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	308	0	-26	282
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	23	5	-3	25
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	20	2		22

Total balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	Forventet tap over 12 måneder			Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Balanse 1. januar	101	117	133	351
<i>Avsetning til tap</i>				
<i>Overført til (fra) Trinn 1</i>	31	-21	-10	0
<i>Overført til (fra) Trinn 2</i>	-6	18	-12	0
<i>Overført til (fra) Trinn 3</i>	0	-8	8	0
<i>Netto ny måling av tap</i>	-46	35	31	20
<i>Nye utstedte eller kjøpte utlån</i>	63	33	10	107
<i>Utlån som har blitt fraregnet</i>	-32	-39	-51	-122
<i>Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)</i>	0	0	-26	-26
Balanse 31. desember	111	136	83	329

Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån

Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring

Vesentlig økning i kredittisiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap

Forventet tap over 12 måneder

Forventet tap over levetiden til instrumentet

Forventet tap over levetiden til instrumentet

Konsern
31.12.2018

Mill. kroner	01.01.2018	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/innbetalt tidligere konstatert	31.12.2018
Avsetning til tap på utlån, garantier, ubenyttet kreditt og lånetilsagn til amortisert kost	331	15	-26	320
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	78	-8	-5	65
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	409	8	-31	385
Presentert som:				
Eiendeler: Avsetning til tap som reduksjon av eiendeler	366	-2	-26	337
Gjeld: Avsetninger til tap som økning av forpliktelsen	23	5	-3	25
Utvidet resultat: Virkelig verdi justering av tap	20	2	0	22

Total balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	Klassifisering ved første gangs balanseføring og friske lån			Total
	Forventet tap over 12 måneder	Vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs balanseføring	Vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs balanseføring og objektive bevis på tap	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Balanse 1. januar	116	144	149	409
Avsetning til tap				
Overført til (fra) Trinn 1	37	-27	-11	-1
Overført til (fra) Trinn 2	-8	21	-12	0
Overført til (fra) Trinn 3	-1	-9	10	0
Netto ny måling av tap	-54	36	36	18
Nye utstedte eller kjøpte utlån	72	41	11	125
Utlån som har blitt fraregnet	-36	-43	-61	-140
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-26	-26
Balanse 31. desember	127	162	96	385

Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank		Konsern	
<u>01.01-31.12</u>		<u>01.01-31.12</u>	
2017	2018	2018	2017
11	13	13	11
11	13	13	11
265	372	198	194
1	-4		
10	0		
275	369	198	194
16	-20	-20	33
13	-1	-1	12
29	-21	-21	45
19	35	35	28
-73	-17	-17	-86
-53	17	17	-58
0	15	15	0
5	-64	-64	12
2	11	11	0
10	73	73	10
15			17
40	47	47	46
48	80	80	72
334	461	291	277

Note 8 Finansielle derivater

Morbank og konsern

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.2018		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	2 196	24	39
Valutabytteavtaler	1 118	8	64
Sum valutainstrumenter	3 314	32	102
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	34 858	787	252
Andre rentekontrakter	2 984	1	0
Sum renteinstrumenter	37 841	787	252
Sum valutainstrumenter	3 314	32	102
Sum renteinstrumenter	37 841	787	252
Sum finansielle derivater	41 155	819	354

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.2017		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter			
Valutaterminer	1 263	12	14
Valutabytteavtaler	1 576	4	29
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	23 631	566	264
Andre rentekontrakter	0	0	0
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Sum valutainstrumenter	2 838	16	42
Sum renteinstrumenter	23 631	566	264
Sum finansielle derivater	26 469	582	307

Note 9 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser på forfall, eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økning i kostnadene. Konsernets rammeverk for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile konsernets konservative risikoprofil. Styret har vedtatt interne rammer slik at konsernet har en mest mulig balansert forfallsstruktur på sine innlån. Det foretas stresstesting på ulike løpetider for bankspesifikk krise, systemkrise og kombinasjon av disse. Konsernet har også etablert en beredskapsplan for håndtering av likviditetskriser. Gjennomsnittlig restløpetid på konsernets innlån var 3,8 år ved utgangen av 2018. Total LCR var på samme tidspunkt 152,5 %.

Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Konsern				
31.12.2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	819	0	819
- Sertifikater, obligasjoner og rentefond	0	14 446	0	14 446
- Fastrentelån til kunder	0	0	6 471	6 471
- Egenkapitalinstrumenter	268	47	279	594
- Andre finansielle eiendeler	0	0	4	4
- Boliglån	0	0	56 859	56 859
Sum eiendeler	268	15 311	63 614	79 193
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi				
- Derivater	0	354	0	354
- Verdipapirgjeld	0	4 831	0	4 831
Sum forpliktelser	0	5 185	0	5 185
31.12.2017				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	582	0	582
- Sertifikater og obligasjoner	0	8 883	0	8 883
- Fastrentelån til kunder	0	0	5 254	5 254
- Egenkapitalinstrumenter	0	0	0	0
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	258	0	237	495
- Andre finansielle eiendeler	0	0	40	40
Sum eiendeler	258	9 465	5 531	15 254
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	307	0	307
- Verdipapirgjeld	0	11 543	0	11 543
- Tidsbegrenset ansvarlig lån	0	503	0	503
- Fastrenteinnskudd fra kunder	0	406	0	406
- Termininnskudd	0	0	9	9
Sum forpliktelser	0	12 758	9	12 767

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument vurderes å være observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av sertifikater og obligasjoner (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på en avkastningskurve sammensatt av observerbar rentekurve og en indikert kredittspread på utsteder fra Nordic Bond Pricing, Reuters prissettingstjeneste, Bloomberg eller anerkjente meglerhus.
- Virkelig verdi av fastrenteutlån til kunder er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for et beregnet markedsplålag.
- Virkelig verdi av boliglån med flytende rente blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Termin-innskudd	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2017-31.12.2018						
Inngående balanse	5 254	237	-9	0	40	5 522
IFRS 9 implementeringseffekter og andre reklassifiseringer	0	38	9	51 244	-36	51 256
Investeringer i perioden	2 803	6	0	31 146	0	33 954
Salg/innløsning i perioden	-1 521	-8	0	-25 514	0	-27 043
Gevinst eller tap ført i resultatet	-64	6	0	-19	0	-78
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	0	0	2	0	2
Utgående balanse	6 471	279	0	56 859	4	63 614
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-64	6	0	-19	0	-78

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2016.-31.12.2017						
Inngående balanse	5 913	204	2	-107	32	6 044
Investeringer i perioden	629	26	0	-10	4	650
Salg/innløsning i perioden	-1 301	0	-5	108	0	-1 198
Gevinst eller tap ført i resultatet	13	-10	2	0	0	5
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader	0	17	0	0	4	21
Utgående balanse	5 254	237	0	-9	40	5 522
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	13	0	0	0	0	12

Spesifikasjon av virkelig verdi, instrumenter klassifisert i nivå 3:

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Boliglån (FVOCI)	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2018					
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	6 470	207	56 902	4	63 584
Virkelig verdi justering	1	72	-43	0	30
Balanseført verdi	6 471	279	56 859	4	63 614

	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
31.12.2017					
Nominell verdi inklusiv påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5 190	167	-9	4	5 351
Virkelig verdi justering	64	71	0	36	171
Balanseført verdi	5 254	237	-9	40	5 522

Sensitivitet, instrumenter klassifisert i nivå 3:

Verdsettelsen av fastrentelån til kunder er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et estimert markedspåslag. En økning av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en negativ endring i virkelig verdi på 17 mill. kroner.

Egenkapitalinstrumenter i nivå 3 består for det vesentligste av eierposter i Oslo Kongressenter Folkets Hus BA (54 mill. kroner), Eksportfinans ASA (71 mill. kroner), SpareBank 1 Markets AS (39 mill. kroner) og VN Norge AS (41 mill. kroner). Verdsettelsen av de to førstnevnte er basert på bokført verdi av selskapenes egenkapital justert for mer- og mindreverdier. Basert på takst fra 2010 og senere eksterne verdsettelse er det vurdert å være vesentlige merverdier i eiendomsmassen til Oslo Kongressenter Folkets Hus AS (P/B 4,2). Basert på ekstern verdsettelse i forbindelse med en fisjon i 2012 og etterfølgende egenkapitaltransaksjoner er det vurdert å være noen mindreverdier i Eksportfinans (P/B 0,85). Verdien på aksjeposten i SpareBank 1 Markets er basert på emisjonsprising. Verdien på aksjeposten i VN Norge (tidligere Visa Norge FLI, omdannet til aksjeselskap medio 2018) er basert på verdsettelse av underliggende eiendeler, hvor preferanseaksjer i Visa Inc. er mest vesentlig. Preferanseaksjene i Visa Inc. vil konverteres til omsettelige aksjer senest i 2028. Verdien bestemmes av balansedagens aksjekurs på omsettelige Visa Inc aksjer på NYSE og valutakurs USDNOK samt avtalt konverteringsfaktor for preferanseaksjene. Bruttoverdier er redusert med en likvidtetsrabatt og latent skatt. Preferanseaksjene prises av en ekstern part.

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI) blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisikoforverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Med gjeldende forutsetninger knyttet til beregning av forventet tap utgjør virkelig verdi-justeringen -43 mill. kroner. Endring vil hovedsakelig knytte seg til estimater på sannsynlighet for tap (PD) og tilhørende konsekvens (LGD), både på porteføljnivå og for enkeltengasjementer.

Note 11 Finansielle instrumenter og motregning

I henhold til IFRS 7 skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring og hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Østlandet har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår konsernet standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har konsernet inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot fjorten institusjonelle motparter. Gjensalgavtaler reguleres av GMRA-avtaler mot motparten. Banken har fem GMRA-avtaler.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Morbank og konsern

	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Beløp som ikke er nettopresentert i balansen		Netto
				Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet	
31.12.2018						
Derivater som eiendeler	819	0	819	-264	-417	138
Derivater som forpliktelser	-354	0	-354	264	16	-74
31.12.17						
Derivater som eiendeler	582	0	582	-212	-218	152
Derivater som forpliktelser	-307	0	-307	212	73	-22

Note 12 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.2017	31.12.2018		31.12.2018	31.12.2017
273	273	Kapitalinnskudd pensjonskasse	273	273
54	37	Opptjente ikke mottatte inntekter	39	55
66	94	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	149	135
2	0	Uoppgjorte handler	0	2
249	295	Øvrige eiendeler	581	445
645	699	Andre eiendeler	1 041	910

Note 13 Innskudd fra kunder

Morbank			Konsern	
31.12.2017	31.12.2018		31.12.2018	31.12.2017
38 682	40 886	Lønnstakere o.l	40 886	38 682
4 329	5 880	Offentlig forvaltning	5 880	4 329
874	868	Primærnæringer	868	874
266	275	Trebearbeidende industri	275	266
826	754	Annen industri	754	826
1 602	1 779	Bygg og anlegg	1 779	1 602
139	87	Kraft- og vannforsyning	87	139
1 388	1 496	Varehandel	1 496	1 388
267	290	Hotell- og restaurantdrift	290	267
3 549	3 826	Eiendomsdrift	3 826	3 549
12 993	14 338	Forretningsmessig tjenesteyting	14 295	12 965
1 013	1 060	Transport og kommunikasjon	1 060	1 013
84	0	Øvrig virksomhet	0	84
66 013	71 540	Innskudd fra kunder	71 497	65 985

Note 14 Verdipapirgjeld

Morbank

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2018	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	31.12.2017
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	31 165	12 241	-4 400	215	23 109
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 100	400	-1 000	0	1 700
Opptjente renter	231	0	0	23	207
Verdijusteringer	591	0	0	216	375
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	33 087	12 641	-5 400	455	25 391

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 109	5 764	-2 603	7 854	12 093
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 700	500	0	700	500
Opptjente renter	207	0	0	84	123
Verdijusteringer	375	0	0	186	189
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 391	6 264	-2 603	8 824	12 906

Konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2017
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	31 165	12 241	-4 400	215	23 109
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 100	400	-1 000	0	1 700
Opptjente renter	231	0	0	23	207
Verdijusteringer	591	0	0	216	375
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	33 087	12 641	-5 400	455	25 391

Endring i verdipapirgjeld (med B10A inkludert inngående)	31.12.2017	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	23 109	5 764	-3 203	-651	21 199
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 700	500	0	0	1 200
Opptjente renter	207	0	0	-14	221
Verdijusteringer	375	0	0	-145	520
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	25 391	6 264	-3 203	-810	23 140

Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse

Morbank		Konsern	
31.12.2017	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2017
120	94	141	135
4	25	25	4
84	86	87	87
81	83	91	88
0	0	0	0
142	244	343	227
431	532	687	541

Note 16 Egenkapitalbevis

Morbank

	31.12.2018 ¹⁾	31.12.2017
Eierandelskapital	5 766	5 359
Utjevningsfond	2 112	1 584
Avsatt utbytte	477	424
Overkursfond	830	547
A. Sum eierandelskapital	9 185	7 914
Grunnfond	3 690	3 432
Avsatt kundeutbytte	222	204
Annen innskutt egenkapital	166	165
B. Sum grunnfondskapital	4 078	3 801
Fond for urealiserte gevinster	252	279
Gavefond	15	20
Sum annen egenkapital	267	299
Annen egenkapital	0	0
Hybridkapital	400	400
Betalte renter hybridkapital	-30	-8
Sum egenkapital	13 900	12 406
Sum egenkapital til utdeling:		
Eierandelsbrøk A/(A+B) etter disponering	69,26 %	67,56 %
EK-bevis utstedt 31.12.2018	115 319 521	107 179 987
EK-bevis med rett til utbytte²⁾	115 829 789	

¹⁾ I henhold til Finansforetakslovens § 10-1 kan revisorbekreftet delårsresultat innberegnes for beregning av bokført verdi per egenkapitalbevis.

²⁾ I januar 2019 så har det blitt gjennomført en etterfølgende emisjon, en reparasjonsemisjon mot LO og en ansattemisjon hvor det totalt har blitt emittert 510 268 egenkapitalbevis med et samlet bruttoproveny på 37 mill. kroner.

20 største eiere av egenkapitalbevisene	Antall EK-bevis	Prosent-andel
Sparebankstiftelsen Hedmark	60 404 892	52,38 %
Landsorganisasjonen LO sentralt	11 528 863	10,00 %
Tredje AP-Fonden	2 806 615	2,43 %
Fellesforbundet	1 950 901	1,69 %
Danske Invest Norske	1 847 725	1,60 %
ODIN Norge	1 621 218	1,41 %
Norsk Nærings og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	1 219 526	1,06 %
VPF EIKA Egenkapitalbevis	1 046 599	0,91 %
SpareBank 1 BV	1 039 523	0,90 %
Fidelity PUR.TRUST:F Intrinsic Opportunit	1 000 000	0,87 %
Danske Invest Norske aksjer	993 400	0,86 %
SEB Nordenfond	866 680	0,75 %
SpareBank 1 Østfold Akershus	839 930	0,73 %
State Street Bank an A/C Client Omnibus	806 728	0,70 %
Landkreditt Utbytte	800 000	0,69 %
DnB NOR Bank ASA	755 803	0,66 %
State Street Bank an S/A SSB Client Omnibus	723 227	0,63 %
Arctic Funds PLC	657 066	0,57 %
JPMorgan Chase Bank	545 030	0,47 %
Skandinaviska Enskilda Banken	535 218	0,46 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Østlandet legger vekt på å gi sine eiere et konkurransedyktig og stabilt kontantutbytte, basert på god lønnsomhet og høy utbyttekapasitet. Banken har som mål å utbetale 50 prosent av hvert års overskudd etter skatt som utbytte til egenkapitalbeveiseierne og som kundeutbytte fra grunnfondskapitalen. Bankens langsiktige lønnsomhetsmål er en egenkapitalavkastning på 10 prosent. Målet for egenkapitalavkastningen er dermed litt lavere enn for sammenlignbare banker, noe som reflekterer SpareBank 1 Østlandets målsetting om å bevare den veletablerte posisjonen som landets mest solide regionale sparebank. Bankens målsetting for soliditet gjenspeiles i et langsiktig mål for ren kjernekapitaldekning på 16 prosent. Justert for ulikheter i nivået på kapitaldekning, har SpareBank 1 Østlandet historisk vært like lønnsom som sammenlignbare banker.

I tillegg til å være den mest solide regionale sparebanken, har SpareBank 1 Østlandet en høy andel utlån til personmarkedet samt en opprinnelig tilhørighet til Innlandet, som er en mindre konjunkturfølsom region enn landet for øvrig. Kombinasjonen av høy soliditet og en robust utlånsportefølje gir banken god kapasitet til å opprettholde den målsatte utbytteandelen, også i økonomiske nedgangstider.

Etter forslag fra styret, vedtar representantskapet hvert år andelen av overskuddet etter skatt som skal fordeles til egenkapitalbeveiseierne og grunnfondskapitalen som utbytte, forholdsmessig i henhold til egenkapitalens eierbrøk. Andelen som fordeles til grunnfondskapitalen utbetales normalt til kundene gjennom kundeutbytte. Ordningen med kundeutbytte forhindrer at egenkapitalbeveiseiernes eierandel i banken vannes ut. Egenkapitalbeveiseiernes andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningsfond. Ved fastsettelse av utbyttet tar representantskapet hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon samt eventuelle regulatoriske endringer.

Note 17 Hendelser etter balansedagen

SpareBank 1 Østlandet mottok 28. januar 2019 en bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten om at bankens kundeutbytte er skattemessig fradragsberettiget. Den 19. april 2018 ble 202 millioner kroner i kundeutbytte utbetalt til bankens utlåns- og innskuddskunder. Utbetalingen gir et skattefradrag på 51 millioner kroner for inntektsåret 2018. Skattefradraget resultatføres i henhold til IAS 12 som en reduksjon av skattekostnaden for 2018.

I januar 2019 så har det blitt gjennomført en etterfølgende emisjon, en reparasjonsemisjon mot LO og en ansattemisjon hvor det totalt har blitt emittert 510 268 egenkapitalbevis med et samlet bruttoproveny på 37 mill. kroner.

Resultater fra kvartalsregnskapene

	4.kv 2018	3.kv 2018	2.kv 2018	1.kv 2018	4.kv 2017	3.kv 2017	2.kv 2017	1.kv 2017	4.kv 2016
<i>(Isolerte tall i mill. kroner)</i>									
Renteinntekter	896	864	844	811	820	809	823	787	786
Rentekostnader	352	340	333	316	318	310	331	322	333
Netto renteinntekter	544	524	511	495	501	498	491	464	452
Provisjonsinntekter	297	299	310	304	312	311	297	277	275
Provisjonskostnader	32	23	27	23	27	27	26	22	23
Andre driftsinntekter	48	40	51	42	29	42	45	53	43
Netto provisjons- og andre inntekter	313	316	334	323	315	325	316	308	295
Utbytte	0	0	0	12	0	0	2	9	0
Netto resultat fra eierinteresser	57	58	54	30	77	82	30	6	49
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	-51	32	95	4	67	19	2	-14	17
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	7	90	149	45	143	100	34	0	66
Sum inntekter	864	930	994	864	959	923	841	773	813
Personalkostnader	286	259	247	258	308	233	237	232	253
Avskrivninger	23	24	32	23	22	21	21	21	22
Andre driftskostnader	197	173	190	169	220	179	221	184	201
Sum driftskostnader	506	457	468	449	550	433	478	437	477
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	358	473	525	414	409	491	363	335	337
Tap på utlån og garantier	11	12	7	5	-13	14	5	-26	43
Driftsresultat før skatt	347	461	518	409	422	476	358	361	294
Skattekostnad	25	99	102	96	85	99	84	88	14
Resultat etter skatt	322	362	416	314	337	377	274	274	281
	4.kv 2018	3.kv 2018	2.kv 2018	1.kv 2018	4.kv 2017	3.kv 2017	2.kv 2017	1.kv 2017	4.kv 2016
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹⁾	9,1 %	10,8 %	12,9 %	9,9 %	10,4 %	12,0 %	9,0 %	9,3 %	9,6 %
Netto renteinntekter (rentenetto) ²⁾	1,76 %	1,73 %	1,75 %	1,81 %	1,85 %	1,85 %	1,88 %	1,85 %	1,79 %
Kostnadsprosent ³⁾	58,6 %	49,2 %	47,6 %	52,0 %	57,4 %	46,9 %	56,8 %	56,6 %	58,6 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	98 940	98 259	96 040	92 818	90 460	88 945	87 528	84 901	82 945
Brutto utlån til kunder inkl utlån overført til kredittforetak ¹⁾	140 165	138 153	135 495	132 433	129 535	126 919	124 393	121 701	119 450
Utlånsvekst siste 12 mnd ¹⁾	9,4 %	10,5 %	9,7 %	9,3 %	9,1 %	9,4 %	10,4 %	91,6 %	89,5 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl utlån overført til kredittforetak ¹⁾	8,2 %	8,9 %	8,9 %	8,8 %	8,4 %	7,9 %	8,0 %	95,8 %	95,4 %
Innskudd fra kunder	71 497	70 251	70 645	66 110	65 985	65 268	66 653	62 782	63 070
Innskuddsdekning ¹⁾	72,3 %	71,5 %	71,2 %	71,2 %	72,9 %	73,4 %	76,2 %	73,9 %	76,0 %
Innskuddsdekning inklusive lån overført til kredittforetak ¹⁾	51,0 %	50,9 %	52,1 %	49,9 %	50,9 %	51,4 %	53,6 %	51,6 %	52,8 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	8,4 %	7,6 %	6,0 %	5,3 %	4,6 %	5,1 %	6,4 %	86,4 %	88,5 %
Kvartalsvis gjennomsnittlig forvaltningskapital	122 395	120 455	116 840	111 205	107 316	106 982	104 757	101 749	100 679
Forvaltningskapital	123 472	121 319	119 592	114 088	108 321	106 312	107 652	101 861	101 640
Forretningskapital ¹⁾	164 696	161 212	159 047	153 703	147 396	144 286	144 517	138 661	138 145
Tap og mislighold									
Tap på utlån i perioden i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-0,1 %	0,1 %	0,0 %	-0,1 %	0,2 %
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,3 %	0,4 %	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i prosent av brutto utlån ¹⁾	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekning	16,8 %	15,9 %	16,1 %	16,2 %	16,8 %	16,9 %	16,7 %	16,7 %	16,9 %
Kjernekapitaldekning	17,6 %	16,7 %	16,9 %	17,0 %	17,7 %	17,8 %	17,6 %	17,6 %	17,9 %
Kapitaldekning	19,6 %	18,7 %	19,3 %	19,4 %	20,5 %	19,9 %	19,9 %	19,3 %	20,3 %
Netto ansvarlig kapital	14 672	14 077	14 288	14 028	14 138	13 423	13 440	12 649	12 656

1) Alternative resultatmål er definert i eget kapittel.

2) Rentenetto i kvartalet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i perioden.

3) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter (isolert for kvartalet).

Alternative resultatmål

SpareBank 1 Østlandet sine alternative resultatmål (APM) er utarbeidet i henhold til ESMA sine retningslinjer for APM-er og er nøkkeltall som har til hensikt å gi nyttig tilleggsinformasjon til regnskapet. Disse nøkkeltallene er enten justerte nøkkeltall eller nøkkeltall som ikke er definert under IFRS eller annen lovgivning og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med tilsvarende nøkkeltall hos andre selskaper. APM-ene har ikke til hensikt å være et substitutt for regnskapstall som utarbeides etter IFRS og skal heller ikke tillegges mer vekt enn disse regnskapstallene, men har blitt inkludert i den finansielle rapporteringen for å gi en fylldigere beskrivelse av bankens prestasjoner. Videre representerer APM-ene viktige måltall for hvordan ledelsen styrer virksomheten.

Ikke-finansielle nøkkeltall og finansielle nøkkeltall som er regulert av IFRS eller annen lovgivning er ikke definert som APM-er. SpareBank 1 Østlandets APM-er benyttes både i oversikten over hovedtall og i styrets beretning, samt i regnskapspresentasjoner og prospekter. Alle APM-er vises med tilsvarende sammenligningstall for tidligere perioder.

Utlåns- og innskuddsmarginer for Morbanken beregnes i forhold til daglig gjennomsnitt av utlån til- og innskudd fra kunder. For alle andre hovedtall og APM-er som beregnes ved hjelp av gjennomsnittlige balansestørrelser, så beregnes gjennomsnittlig balansestørrelse som gjennomsnittet av inngående balanse for den aktuelle perioden og utgående balanse for hvert av kvartalene i perioden.

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Resultat etter skatt inklusiv renter hybridkapital	Resultat etter skatt - Renteutgifter på hybridkapital
	Nøkkeltallet viser Resultat etter skatt korrigert for renter på hybridkapital. Hybridkapital er ihht. IFRS er klassifisert som egenkapital og renteutgifter på hybridkapitalen føres derfor som en egenkapitaltransaksjon. Hybridkapitalen har mange likhetstrekk med gjeldsposter og skiller seg fra annen egenkapital ved at den er rentebærende og har ikke rett på utbyttebetalinger. Nøkkeltallet viser hva resultat etter skatt ville vært dersom renteutgiftene knyttet til hybridkapitalen hadde vært resultatført.
Egenkapitalavkastning etter skatt	$\frac{(\text{Resultat etter skatt} - \text{Renteutgifter på hybridkapital}) \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital} - \text{Gjennomsnittlig hybridkapital}}$
	Egenkapitalavkastning etter skatt er et av SpareBank 1 Østlandet sine viktigste finansielle måltall og gir relevant informasjon om foretakets lønnsomhet ved at den måler driftens lønnsomhet i forhold til investert kapital i virksomheten. Resultatet korrigeres for renter på hybridkapital, som ihht IFRS er klassifisert som egenkapital, men som i denne sammenheng er mer naturlig å behandle som gjeld da hybridkapitalen er rentebærende og ikke har rett på utbyttebetalinger.
Underliggende bankdrift	Res. før tap – Nto. res. fra finansielle eiendeler og forpliktelser – Ekstraordinære poster
	Resultat av underliggende bankdrift gir relevant informasjon om lønnsomheten av bankens kjernevirksomhet.
Kostnadsprosent	$\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter}}$
	Dette nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader, og er et nyttig måltall for å vurdere kostnadseffektiviteten til foretaket. Beregnes som sum driftskostnader dividert med sum inntekter.
Utlånsmargin	Vektet gjennomsnittlig kunderente på utlån til kunder og utlån overført til kredittforetak - Gjennomsnittlig NIBOR 3 MND
	Utlånsmargin beregnes for person- og bedriftsmarkedsdivisjonene og gir informasjon om lønnsomheten av divisjonenes utlånsvirksomhet. Utlån overført til kredittforetak inkluderes i utvalget da dette inngår i den totale utlånsvirksomheten.

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Innskuddsmargin	Gj. snittlig NIBOR 3 MND – Vektet gj. snittlig kunderente på innskudd fra kunder
	Innskuddsmargin beregnes for person- og bedriftsmarkedsdivisjonene og gir informasjon om lønnsomheten av divisjonenes innskuddsvirksomhet.
Netto rentemargin	Utlånsmargin + Innskuddsmargin
	Netto rentemargin beregnes for person- og bedriftsmarkedsdivisjonene og gir informasjon om lønnsomheten av divisjonenes samlede utlåns- og innskuddsvirksomhet. Utlån overført til kredittforetak inkluderes i utvalget da dette inngår i den totale utlånsvirksomheten.
Netto renteinntekter inklusiv provisjoner fra kredittforetak	Netto renteinntekter + Provisjonsinntekter fra kredittforetak
	Utlån overført til kredittforetak er en del av den totale utlånsvirksomheten, men inntekter og kostnader forbundet med disse utlånene inntektsføres som provisjonsinntekter. Nøkkeltallet presenteres da det gir et godt bilde på netto inntekter fra den samlede utlåns- og innskuddsvirksomheten.
Forvaltningskapital	Sum eiendeler
	Forvaltningskapital er et innarbeidet bransjespesifikt navn på sum eiendeler
Forretningskapital	Sum eiendeler + Lån overført til kredittforetak
	Forretningskapital er et innarbeidet bransjespesifikt navn på sum eiendeler med tillegg av lån overført til kredittforetak som inngår i utlånsvirksomheten.
Brutto utlån inklusiv utlån overført til kredittforetak	Utlån til og fordringer på kunder + Lån overført til kredittforetak
	Utlån overført til kredittforetak er fraregnet balansen, men inngår i den totale utlånsvirksomheten.
Innskuddsdekning	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$
	Innskuddsdekning gir relevant informasjon om SpareBank 1 Østlandets finansieringsmiks. Innskudd fra kunder representerer en viktig del av finansieringen av bankens utlånsvirksomhet og nøkkeltallet gir viktig informasjon om bankens avhengighet av markedsfinansiering.
Innskuddsdekning inklusiv utlån overført til kredittforetak	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder} + \text{Lån overf. til kred. foretak}}$
	Innskuddsdekning gir informasjon om finansieringsmiks av den totale utlånsvirksomheten. Innskudd fra kunder representerer en viktig del av finansieringen av bankens utlånsvirksomhet og nøkkeltallet gir viktig informasjon om den totale utlånsvirksomhetens avhengighet av markedsfinansiering.
Utlånsvekst siste 12 måneder	$\frac{\text{Brutto utlån til kunder}}{\text{Brutto utlån til kunder for 12 måneder siden}} - 1$
	Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i bankens utlånsvirksomhet.
Utlånsvekst siste 12 måneder inklusiv utlån overført til kredittforetak	$\frac{\text{Bto. utlån til kunder} + \text{Lån overf. til kred. foretak}}{\text{Bto. utlån til kunder for 12 mnd. siden} + \text{Lån overf. til kred. foret. for 12 mnd. siden}} - 1$
	Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i bankens totale utlånsvirksomhet. Banken benytter kredittforetakene som finansieringskilde, og nøkkeltallet inkluderer lån overført til kredittforetakene for å synliggjøre aktiviteten og veksten i den totale utlånsvirksomheten inklusiv disse lånene.

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Innskuddsvekst siste 12 måneder	$\frac{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder}}{\text{Innskudd fra og gjeld til kunder for 12 måneder siden}} - 1$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i innskuddsvirksomheten som er en viktig del av finansieringen av bankens utlånsvirksomhet.</p>
Tap på utlån i prosent av brutto utlån	$\frac{(\text{Tap på utlån og garantier}) \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet angir resultatført tapskostnad i forhold til brutto utlån og gir relevant informasjon om hvor store tapskostnader foretaket har i forhold til utlånsvolumet. Dette gir nyttig tilleggsinformasjon til resultatført tapskostnad da kostnaden også sees i sammenheng med utlånsvolumet og er dermed bedre egnet som et sammenligningstall mot andre banker.</p>
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto misligholdte engasjement over 90 dager}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjement som ikke er misligholdt}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto utlån	$\frac{\text{Netto misligholdte engasjement} + \text{Netto andre tapsutsatte engasjement}}{\text{Brutto utlån til kunder}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Avsetningsgrad for misligholdte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjementer}}{\text{Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Avsetningsgrad for øvrige tapsutsatte engasjementer	$\frac{\text{Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte engasjementer}}{\text{Brutto øvrige tapsutsatte engasjementer}}$ <p>Nøkkeltallet gir relevant informasjon om bankens kredittrisiko og vurderes som nyttig tilleggsinformasjon ut over det som følger av tapsnotene.</p>
Egenkapitalprosent	$\frac{\text{Sum egenkapital}}{\text{Sum eiendeler}}$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om den uvektede soliditeten til selskapet.</p>
Bokført egenkapital per EK-bevis konsern	$\frac{(\text{Sum EK} - \text{Min.int.} - \text{Gavefond} - \text{Hybridkap.} + \text{Tot. betalte renter på hybridkap.}) \times \text{Eierandelsbrøk}}{\text{Antall utstedte egenkapitalbevis}}$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital per egenkapitalbevis. Dette gir leseren mulighet til å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset. Beregnet som egenkapitalbeviserne andel av egenkapitalen ved utløpet av perioden dividert på antall egenkapitalbevis.</p>
Pris/resultat per EK-bevis	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Resultat per egenkapitalbevis} \times \left(\frac{\text{Act}}{\text{Act}}\right)}$ <p>Nøkkeltallet gir informasjon om inntjeningen per egenkapitalbevis sett opp mot børskurs på det aktuelle tidspunkt, noe som gir mulighet for å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset. Beregnes som børskurs per egenkapitalbevis dividert på annualisert resultat per egenkapitalbevis.</p>

Alternative resultatmål	Definisjon og begrunnelse
Pris/bokført egenkapital	$\frac{\text{Børskurs på egenkapitalbevisene}}{\text{Bokført egenkapital per egenkapitalbevis konsern}}$
	<p>Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital per egenkapitalbevis sett opp mot børskurs på gitt tidspunkt. Dette gir leseren mulighet til å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset. Beregnet som børskurs per egenkapitalbevis dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis konsern (se definisjonen av dette nøkkeltallet over).</p>
Gjennomsnittlig LTV (Loan to value)	$\frac{\text{Gjennomsnittlig lånebeløp på utlån til kunder}}{\text{Gjennomsnittlig markedsverd på sikekrhetsstilte eiendeler}}$
	<p>Nøkkeltallet gir informasjon om belåningsgraden i utlånsporteføljen og er relevant for å vurdere tapsrisiko i utlånsporteføljen.</p>
Utlån overført til kredittforetak	<p>Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS og som dermed er fra regnet fra balansen</p>
	<p>Utlån overført til kredittforetak er fra regnet balansen, men inngår i den totale utlånsvirksomheten. Nøkkeltallet brukes for beregning av andre APM-er.</p>
Act/Act	$\frac{\text{Totalt antall dager i året (365 eller 366)}}{\text{Antall dager hittil i år}}$
	<p>Act/Act brukes for å annualisere resultatstørrelser som inngår i nøkkeltall. Resultatstørrelser annualiseres i nøkkeltallene for at de skal være sammenlignbare med andre perioders nøkkeltall.</p>
Ekstraordinære poster	<p>Identifiserte kostnader som er vurdert å skyldes engangshendelser</p>
	<p>Nøkkeltallet brukes til å beregne underliggende bankdrift som er oppført som en egen APM.</p>

Finanskalender 2019

Føreløpig årsregnskap 2018	Fredag 8. februar
Årsrapport	Torsdag 28. mars
Ex. Utbytte	Fredag 29. mars
Utbetaling av utbytte	Tirsdag 9. april
1. kvartal 2019	Onsdag 8. mai
2. kvartal 2019	Tirsdag 6. august
3. kvartal 2019	Fredag 25. oktober

*Vi tar forbehold om eventuelle endringer av datoer for offentliggjøring.
Opplysningene er informasjonspliktig etter verdipapirhandelloven § 5-1.*

Stilleperioden varer fra femte bankdag i et nytt kvartal og til kvartalsrapporten blir offentliggjort. I denne perioden vil det ikke være noen kontakt mellom Investor Relations og pressen, investorer, analytikere eller andre markedsaktører.

Kontaktinformasjon

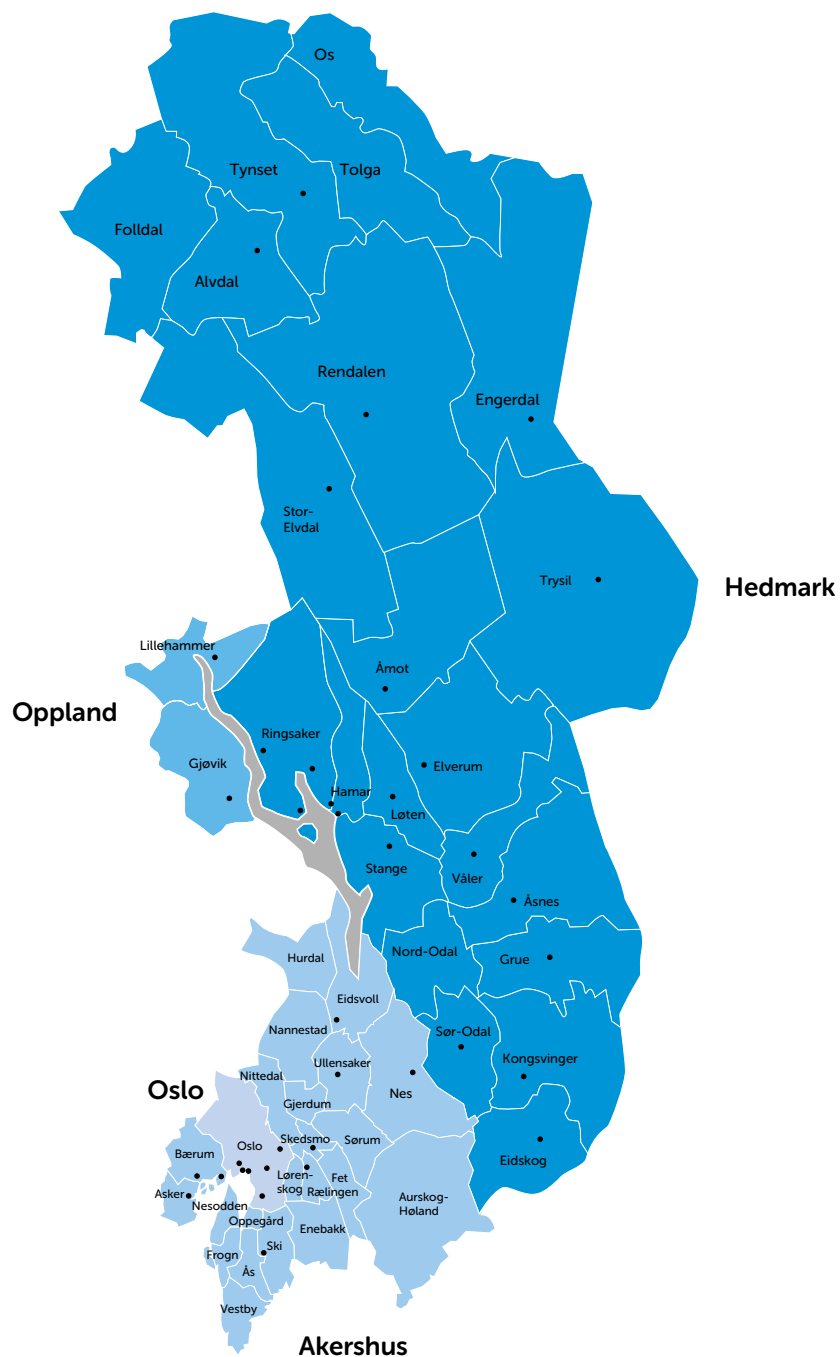
Richard Heiberg
Administrerende direktør
Tel.: +47 902 06 018
richard.heiberg@sb1ostlandet.no

Geir-Egil Bolstad
Finansdirektør
Tel.: +47 918 82 071
geir-egil.bolstad@sb1ostlandet.no

Runar Hauge
IR-kontakt
Tel.: +47 482 95 659
Runar.hauge@sb1ostlandet.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, 2317 Hamar
Postboks 203, 2302 Hamar
Telefon 915 02999

Organisasjonsnummer 920 426 530

sb1ostlandet.no